

**Wypełnienie warunku podstawowego
dla programu
„Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.
Małopolska Przyszłości”
w zakresie kryterium
1.1.Dobre zarządzanie krajową lub regionalną
strategią inteligentnej specjalizacji (CP 1)**

Warunek podstawowy:

Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji

Fundusz: EFRR

Cel szczegółowy:

Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki

Aktualizacja: wrzesień 2022

SPIS TREŚCI

KRYTERIUM 1: Aktualna analiza wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji oraz cyfryzacją	4
Dostępne analizy	4
Plany analityczne	6
KRYTERIUM 2: Istnienie właściwej regionalnej lub krajowej instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji	6
KRYTERIUM 3: Narzędzia monitorowania i ewaluacji w celu pomiaru realizacji celów strategii	11
KRYTERIUM 4: Funkcjonowanie współpracy z zainteresowanymi stronami („proces przedsiębiorczego odkrywania”)	15
KRYTERIUM 5: Działania mające na celu poprawę krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, w stosownych przypadkach	22
KRYTERIUM 6: Działania wspierające transformację przemysłową	29
KRYTERIUM 7: Środki służące zacieśnieniu współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji	34

Opracowanie i redakcja: Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami, Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Kraków, luty 2022 r.

WPROWADZENIE

W latach 2019-2020 w Małopolsce dokonano szczegółowej analizy dotychczasowej realizacji i stanu wdrażania regionalnej polityki konkurencyjności i innowacyjności, ze szczególnym uwzględnieniem polityki inteligentnych specjalizacji. Efektem prac było przyjęcie w lutym 2021 r. Regionalnej Strategii Innowacji z perspektywą do 2030 r. (RSI 2030) opisującej nowe podejście do wdrażania polityki RIS3.

Dokument został opracowany z uwzględnieniem wniosków z wdrażania RIS3 w regionach europejskich w perspektywie 2014-2020, najważniejszych trudności i wyzwań współdzielonych przez Małopolskę z innymi regionami o podobnym poziomie rozwoju gospodarczego oraz zaktualizowanej diagnozy regionalnego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) i inteligentnych specjalizacji.

W rezultacie, sprawne zarządzanie PPO oraz zwiększoną skuteczność instytucji publicznych w tworzeniu warunków dla rozwoju innowacyjności umieszczono wprost pośród celów strategicznych regionu. Pociągnęło to za sobą szereg zasadniczych zmian w założeniach dotyczących RIS3, przede wszystkim:

- 1) uznano, że istniejący katalog inteligentnych specjalizacji stanowi jedynie punkt wyjścia dla otwartego, uwzględniającego bieżące preferencje podmiotów gospodarki regionalnej poszukiwania priorytetów rozwojowych w ramach PPO,
- 2) zdefiniowano sposób określania związku działalności podmiotów z inteligentnymi specjalizacjami z formalnego, na rzeczywisty, wyrażający się we współtworzeniu łańcucha/ów wartości w obrębie specjalizacji,
- 3) zwrócono uwagę na konieczność różnicowania instrumentów dedykowanych poszczególnym inteligentnym specjalizacjom regionu (policy mix) ze względu na charakter i potrzeby specjalizacji,
- 4) przeniesiono środek ciężkości systemu ewaluacji i monitoringu strategii z produktów/nakładów na osiągnięte rezultaty oraz - dla zwiększenia szans na udane wdrożenie ww. punktów;
- 5) sformułowano standardy zarządzania strategią, które powinny przyświecać wszystkim podmiotom administracji regionalnej odpowiedzialnym za wdrażanie RIS3. Sygnalizowane zmiany w podejściu do RIS3 w regionie stanowią efekt ciągłego uczenia się instytucji odpowiedzialnych za jej wdrażanie.

Równolegle do prac nad RSI 2030 przystąpiono do projektowania nowych rozwiązań w zakresie regionalnego PPO. Na tle doświadczeń perspektywy 2014-2020 uznano bowiem, że konieczne jest nowe podejście do animowania PPO, oparte na doświadczeniu, kontaktach sieciowych i bieżącej, ciągłej działalności podmiotów uznawanych za regionalnych liderów poszczególnych IS (m.in. klastrów, IOB). W latach 2020-2021, w odniesieniu do specjalizacji Life science, prowadzony był pilotaż tzw. platform specjalizacyjnych z udziałem zewnętrznych operatorów i animatorów, a jego wyniki, poza określeniem bieżących priorytetów rozwojowych pilotowanej specjalizacji, dostarczyły praktycznych wskazówek i rekomendacji dla budowy kolejnych platform specjalizacyjnych, które powinny przyczynić się do skuteczniejszego wdrażania polityki RIS3 w Małopolsce w perspektywie 2021-2027.

KRYTERIUM 1: Aktualna analiza wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji oraz cyfryzacją

Upowszechnianie innowacji, będącej filarem Celu Polityki 1, skupia się na wysiłkach nadawania temu wymiarowi statusu standardu w działaniach społeczno-gospodarczych. Wymiar ten, podobnie jak cyfryzację, traktuje się zatem jako uniwersalną wartość, której poznanie i adaptacja do szeregu aktywności przekłada się na rozwój. Taka zależność jest, z perspektywy Małopolski, istotna w ujęciu terytorialnym, a jej uznanie znajduje wyraz w integracji obu wymiarów w Priorytecie 1 „[Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości](#)”¹. Na poziomie strategicznym, oba wymiary zostały wyodrębnione jako kierunki polityki rozwoju w „[Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”](#)”.

Wyzwania związane z upowszechnianiem innowacji i cyfryzacją są w regionie dyskutowane w sposób ciągły. Wynika to ze wspomnianej uniwersalności i konieczności rozważania ich przy podejmowaniu szeregu decyzji strategicznych, zarządczych czy administracyjnych, a także w realizacji szeregu projektów, także ponadnarodowych, w które Małopolska się angażuje². Proces ten przyjmuje jednak także systematyczne ramy, a co jakiś czas stawiane są kamienie milowe, czyli kompleksowe przeglądy sytuacji regionalnej. Tego typu realizacje zostały opisane poniżej w podziale na dwa okresy: dotychczasowy oraz najbliższej przyszłości. Pierwszy identyfikuje i charakteryzuje analizy z 3 ostatnich lat, których aktualność można określić jako wysoką lub dość wysoką. Drugi, klaruje, uprawdopodobnione aktualnymi lub będącymi na etapie projektów dokumentami strategicznymi, plany analiz na najbliższe lata.

Dostępne analizy

- W opublikowanej pod koniec 2018 roku „[Aktualizacji pogłębionej diagnozy innowacyjności gospodarki Małopolski](#)” przeanalizowano regionalną politykę wspierania dyfuzji treści cyfrowych, oceniono publiczną dostępność do zasobów informacyjnych i efektywność funkcjonowania małopolskiej e-administracji. W kontekście cyfryzacji, zdiagnozowano też regionalną infrastrukturę techniczną, kompetencje społeczeństwa w zakresie ICT oraz wykorzystanie ICT w procesie kształcenia, opiece zdrowotnej i społecznej, w przedsiębiorstwach. Sam w sobie, dokument stanowił natomiast diagnostyczno-analityczne kompendium uwarunkowań regionalnej innowacyjności, biorące pod uwagę postęp technologiczny, aktualne konteksty, zastosowania innowacyjnych rozwiązań w nowych dziedzinach, oraz trendy rozwoju i analizy innowacji adaptowane z innych środowisk.
- W opublikowanym w 2019 roku, przez OECD (przy współpracy Województwa Małopolskiego) raporcie „[Local Entrepreneurship Ecosystems and Emerging industries – case study of Malopolskie, Poland](#)” zidentyfikowano wąskie gardła dyfuzji w zakresie innowacji w szczególności dotyczące start-upów, MŚP oraz wschodzących/nowych branż w małopolskim ekosystemie przedsiębiorczości. Jako bariery dla start-upów wskazano: brak kultury przedsiębiorczości, brak współpracy pomiędzy

¹ Dokument jest (06.12.2021 r.) po konsultacjach społecznych

² Więcej o pierwszoplanowej roli innowacji i cyfryzacji w tych projektach, można znaleźć w opisie spełniania warunku nr 7: „Środki służące zacieśnieniu współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji”.

przedsiębiorcami i sieci kontaktów, brak umiejętności niezbędnych dla inteligentnych specjalizacji zorientowanych na przyszłość, brak świadomości w zakresie wsparcia dla przedsiębiorstw, trudności firm typu start-up w dostępie do finansowania, oraz niewystarczającą orientację strategii inteligentnej specjalizacji na nowe branże i niewystarczającą świadomość inteligentnych specjalizacji.

Dla scale-upów z grupy MŚP wskazano na następujące przeszkody: brak zintegrowanej strategii przedsiębiorczości, brak koordynacji scale-upów wśród liderów, brak zaufania, utrudnienia w dostępie do funduszy zewnętrznych, niekorzystne opodatkowanie aniołów biznesu, brak inwestycji średniej wielkości, brak wiedzy na temat źródeł finansowania, brak osób z umiejętnościami odpowiednimi dla scale-upów, trudności odczuwane przez scale-upy w identyfikacji potrzeb w zakresie umiejętności, niedostatecznie umiejętności językowe, brak analizy potrzeb w zakresie przyszłych umiejętności dla inteligentnych specjalizacji, brak zaangażowania studentów w komercjalizację, zależność komercjalizacji od pozyskania środków unijnych, brak mentoringu i rozwoju zespołów zarządzających poza akceleratorami, brak ambicji.

- W przyjętej przez Zarząd Województwa Małopolskiego, na początku 2021 roku, „[Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2030](#)” wyzwania dotyczące upowszechniania innowacyjności opisane zostały w formie analizy strategicznej w układzie regionalnych inteligentnych specjalizacji małopolski (ISM), w rozdziale 5. Ustalenia te powiązane są w logicznym ciągu z diagnozą domen ISM (rozdział 4). Uzupełniająca analiza uwarunkowań dla obszaru cyfryzacji została przeprowadzona w formule TOWS (integralny załącznik do RSI 2030). Zidentyfikowano w jej toku następujące wyzwania: niskie tempo otwierania/udostępniania zbiorów danych publicznych, wykluczenie cyfrowe części mieszkańców regionu (np. osób starszych czy mieszkańców terenów wiejskich oraz mniejszych miejscowości), niedostateczne reagowanie przedsiębiorstw oraz indywidualnych użytkowników na zagrożenia związane z upowszechnianiem technologii ICT (np. w zakresie cyberbezpieczeństwa), możliwy deficyt kompetencji cyfrowych (w tym w domenie edukacji) w perspektywie wzrostu wykorzystania pracy zdalnej (m.in. w związku z przedłużającą się epidemią).
- W przeprowadzonych dwukrotnie, w 2021 roku badaniach jakościowych interesariuszy małopolskiej platformy specjalizacyjnej *life science* ([realizowanej w formie pilotażu, planowanej do rozszerzenia na pozostałe ISM](#)) zidentyfikowano następujące „wąskie gardła” w procesie rozwoju innowacji i komercjalizacji wiedzy: brak środków finansowych w firmach, trudność w wejściu na rynek z nowymi produktami, brak możliwości współpracy z jednostkami, z którymi można by rozwijać innowacje, brak projektów grantowych i brak pomysłów na innowacje, brak wystarczającego zaplecza badawczo-rozwojowego w obrębie przedsiębiorstw, czy wysoki poziom „biurokracji” i związane z tym utrudnienia.
- W opublikowanym pod koniec 2021 roku raporcie z „[Badania potrzeb i gotowości małopolskich MMŚP do adaptacji rozwiązań właściwych modelowi tzw. Przemysłu 4.0](#)” zidentyfikowano szereg wyzwań rozwojowych i barier transformacji regionalnych firm produkcyjnych. Niemal połowa z nich ocenia zmiany, idące w kierunku cyfryzacji i automatyzacji, jako szansę, nieznacznie mniej jako zagrożenie. Jako największe bariery w planowaniu transformacji postrzegane są trudność kalkulacji czy inwestycja się opłaca oraz trudność w pozyskaniu kapitału. Mniejszą przeszkodą jest brak

wykwalfikowanego personelu, który jest z kolei najistotniejszym wyzwaniem rozwojowym.

- W opublikowanym na przełomie 2021 i 2022 roku raporcie z „[Badania rezultatów działania i planów rozwojowych małopolskich instytucji otoczenia biznesu](#)” przedstawiono szereg obserwacji dotyczących IOB, będących kluczowym ogniwem małopolskiego regionalnego systemu innowacji. Następujące ograniczenia, charakterystyczne dla IOB, należy traktować jako wyzwania związane z upowszechnianiem innowacji w regionie: niemonitorowana działalność i zmian potrzeb swoich klientów, niewykształcona umiejętność współfinansowania w istotnym stopniu swojej działalności ze źródeł innych niż publiczne, nieumiejętność wskazania własnych sukcesów, silnie ograniczone sieciowanie i współpraca w środowisku IOB, ograniczone w dużej mierze do formalnych partnerstw projektowych.

Plany analityczne

- W „[Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2030](#)” opisano (rozdział 8) plan konsekwentnego rozwoju kompetencji i zasobów ludzkich jednostki analitycznej odpowiedzialnej za zarządzanie ISM, pozwalający sprostać oczekiwaniom w zakresie aktualizacji regionalnych wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji oraz cyfryzacją. Dwa z trzech elementów monitoringu: monitoring ISM oraz monitoring innowacyjności, są narzędziami generowania adekwatnej wiedzy. W pierwszym, analiza przedmiotowych wyzwań jest zapisana wprost, drugi zostawia możliwość realizacji analitycznych ad-hoc, co, w miarę potrzeb informacyjnych samej Małopolski, ale też partnerów zewnętrznych, w tym KE, daje możliwość zebrania lub pozyskania aktualizacji danych.
- W trakcie realizacji Platform Specjalizacyjnych, będących testowaną w Małopolsce formułą realizacji Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO), planowana jest co najmniej jedna [identyfikacji barier, wąskich gardeł oraz szans rozwojowych w każdej domenie](#). Analizy, o innowacyjnym zakresie przedmiotowym, będą efektem panelowych badań z interesariuszami poszczególnych platform specjalizacyjnych.

KRYTERIUM 2: Istnienie właściwej regionalnej lub krajowej instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji

W regionie organem odpowiedzialnym za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji jest Zarząd Województwa Małopolskiego. Konfiguracja instytucjonalna i zależności pomiędzy poszczególnymi podmiotami odpowiedzialnymi za zarządzanie RIS3 zostały szczegółowo opisane w Regionalnej Strategii Województwa Małopolskiego 2030.

W Urzędzie Marszałkowskim w zakresie zarządzania strategią inteligentnej został dedykowany specjalny zespół o charakterze operacyjnym, odpowiedzialny za zarządzanie strategią

inteligentnej specjalizacji - jest to [Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami](#) w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki (SG.VI).

Zespołu ten odpowiada m.in. za:

- 1) programowanie i koordynację prac związanych z przygotowaniem, aktualizacją, monitoringiem i ewaluacją RSI 2030, w szczególności w obszarze inteligentnych specjalizacji regionu,
- 2) koordynację wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego,
- 3) prowadzenie procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO).

Zespół współpracuje również z innymi departamentami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (UMWM), Komisjami Sejmiku Województwa Małopolskiego: Komisją ds. Innowacji i Nowoczesnych Technologii oraz Komisją Rozwoju Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą, a także partnerami regionalnymi, krajowymi, międzynarodowymi i instytucjami unijnymi w zakresie wdrażania inteligentnych specjalizacji (IS). Realizuje także program „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji (Inicjatywa Awangarda)” finansowany ze środków własnych województwa, mający na celu rozwój nowoczesnych gałęzi przemysłu dzięki regionalnej współpracy gospodarczej w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz podejmuje działania wzmacniające współpracę podmiotów regionalnych z partnerami zagranicznymi w obszarach inteligentnych specjalizacji. Zespół przygotowuje posiedzenia oraz organizację prac Małopolskiej Rady Innowacji, która jest gremium o charakterze doradczym i opiniotwórczym dla Zarządu Województwa Małopolskiego w zakresie polityki innowacyjnej.

Zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji w Małopolsce odbywa się również poprzez zaangażowanie w proces szerokiego grona interesariuszy, za pośrednictwem dedykowanych gremiów:

- **Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO)** w początkowym etapie realizacji został oparty na [Grupach Roboczych ds. Małopolskich Inteligentnych Specjalizacji](#) (GR). Grupy Robocze zostały powołane uchwałą nr 755/15 z dnia 18 czerwca 2015 r. Zarządu Województwa Małopolskiego. Od 2015 roku, stanowiły one forum współpracy Województwa Małopolskiego z przedsiębiorstwami, klastrami, uczelniami i innymi regionalnymi uczestnikami systemu innowacji. Głównym zadaniem GR było opracowanie szczegółowych opisów dla siedmiu domen regionalnych, które stały się [załącznikiem](#) do [RSI 2020](#). Po przygotowaniu załącznika do RSI 2020 w zakresie IS w 2015 r. przez GR, ich aktywność stopniowo, w dalszym okresie ulegała osłabieniu. Aby kontynuować proces PPO wzmocniono aktywności uzupełniające, takie jak cykliczne wywiady jakościowe z przedsiębiorcami i animacje współpracy między nauką a przedsiębiorcami (np. w formule Innowacyjnego Safari, czyli eksperckich spotkań przedstawicieli nauki z biznesem, więcej na stronie 19).

- Aktywność grup roboczych ds. inteligentnych specjalizacji (GR) wygasła samoczynnie. Ich przedstawiciele przejawiali spadające zaangażowanie w aktywności na rzecz rozwoju domen. Refleksja na ten temat znalazła się w [raporcie ewaluacyjnym z wdrażania regionalnej strategii innowacji, opracowanym w 2019](#). Opracowanie zaleca wprost decentralizację PPO poprzez oparcie procesu na otwartych dla wszystkich zainteresowanych sieciach instytucji. W kolejnym roku, w myśl rzeczonych zaleceń, rozpoczęto pilotaż platform specjalizacyjnych i zaprzestano wysiłków na rzecz animacji GR. GR są obecnie gremium nieaktywnym. Zgodnie z założeniami platform specjalizacyjnych (patrz: [dokumentacja przetargowa](#)) członkowie GR, z racji doświadczenia w asyście przy PPO, będą integrowani w ramach platform.

Podjęte

działania polegające na organizacji struktury zarządczej i animacji Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania odwołują się do doświadczeń i potencjału skumulowanego w toku prac Grup Roboczych ds. Małopolskich Inteligentnych Specjalizacji. Pilotaż działań rozpoczął się w październiku 2020 r. i zakończył w grudniu 2021 r. PPO Małopolski znajduje się obecnie w fazie eksperymentalnej przeprowadzonej dla jednej inteligentnej specjalizacji – **Nauki o życiu** (Life science).

W podobny (do platformy specjalizacyjnej domeny LifeScience w której odbył się pilotaż) sposób planuje się decentralizować PPO dla pozostałych domen, począwszy od 2023 r. System zarządzania domenami jest w okresie transformacji do czasu uruchomienia platform specjalizacyjnych we wszystkich domenach specjalizacji. Trwa (planowane zakończenie: październik 2022 r.) badanie instytucjonalnej sieci współpracy w ramach małopolskich inteligentnych specjalizacji. Jego celem jest uporządkowanie siedmiu domen zgodnie z ich rzeczywistą konfiguracją instytucjonalną. Zdobyta wiedza będzie fundamentem, na którym możliwe będzie tworzenie kolejnych małopolskich platform specjalizacyjnych dostosowanych do lokalnych realiów i sieci powiązań. Rok 2023 przewidziany jest jako czas rozruchu skonfigurowanych w ramach badania platform, zgodnie z rekomendacjami płynących z tego badania oraz w oparciu o doświadczenia (lesson learnt) platformy LifeScience (Zespół ds. zarządzania RIS3 dysponuje rekomendacjami zarządczymi opracowanymi przez operatora platformy LS). Ten przejściowy okres obliczony jest na zbieranie doświadczeń zarządczych z operatorami przyszłych platform i kalibrowania relacji na linii Województwo Małopolskie – operatorzy – animatorzy. Osiągnięcie dojrzałości procesowej wszystkich platform planowane jest na rok 2024, a następnie ich stała ewolucja w zależności od regionalnych potrzeb i uwarunkowań.

W procesie zarządzania strategią inteligentnej specjalizacji Zarząd Województwa Małopolskiego wspierają również następujące gremia: Małopolska Rada Innowacji (MRI), Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego, Komisja Wspólna Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski (KWSTiGM), Małopolska Rada Gospodarcza oraz powołana w październiku 2021 r. Małopolska Regionalna Rada Przemysłu Przyszłości.

- [Małopolska Rada Innowacji \(MRI\)](#) jest to gremium opiniodawczo-doradczym dla Zarządu Województwa Małopolskiego w zakresie polityki innowacyjnej Województwa. W skład Rady wchodzi przedstawiciele nauki, biznesu, instytucji otoczenia biznesu, klastrów oraz administracji regionalnej. Rada stanowi ważny element regionalnego

systemu innowacji. Uczestniczy w procesie przedsiębiorczego odkrywania oraz wdrażania inteligentnych specjalizacji w Województwie Małopolskim. Do zakresu działań Małopolskiej Rady Innowacji należą m.in.: konsultacje przy wdrażaniu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego, monitoring programów realizowanych w Województwie Małopolskim stymulujących rozwój innowacji i przedsiębiorczości, opiniowanie realizacji polityki innowacyjnej województwa, aktywne uczestnictwo w procesie wdrażania małopolskich inteligentnych specjalizacji oraz w procesie przedsiębiorczego odkrywania.

- [Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego](#) została powołana przez Zarząd Województwa Małopolskiego w 2004 roku. Zadania Rady oraz regulamin pracy określa Uchwała Nr 46/2019 ZWM z dnia 15 stycznia 2019 roku. Zadaniem Rady jest pełnienie funkcji ciała opiniodawczo-doradczego Zarządu Województwa Małopolskiego w zakresie m.in.: pobudzania i monitorowania rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie małopolskim, integrowania projektów na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, kształtowania współpracy między jednostkami administracji publicznej w regionie w zakresie nowoczesnych, cyfrowych rozwiązań administracyjnych oraz monitorowania działań z zakresu informacji publicznej w województwie.
- [Komisja Wspólna Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski](#) (KWSTiGM) jest ciałem opiniodawczo-doradczym Zarządu Województwa w zakresie polityki rozwoju gospodarczego województwa. Zarząd Województwa Małopolskiego powołał KWSTiGM w 2003 roku w wyniku konsultacji ze środowiskiem gospodarczym i przedstawicielami samorządów terytorialnych różnych szczebli, a także mając na uwadze potrzebę współpracy z tymi środowiskami przy projektowaniu i wdrażaniu polityki rozwoju. Zadaniem KWSTiGM są m.in.: wypracowywanie stanowisk i opinii oraz wymiana informacji w sprawach związanych z szeroko pojętym rozwojem gospodarczym Województwa Małopolskiego, współpraca w zakresie identyfikowania problemów polskich przedsiębiorców, rozpoznawanie możliwości pomocy i wspólne poszukiwanie rozwiązań, konsultacje dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju gospodarczego Małopolski oraz współudział w ich projektowaniu i opracowaniu, udział w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestycji strategicznych Małopolski, promowanie wszelkich działań na rzecz rozwoju gospodarczego Małopolski a także wyrażanie opinii, przyjmowanie stanowisk poprzez podejmowanie uchwał w sprawach z zakresu rozwoju gospodarczego.
- [Małopolska Rada Gospodarcza](#) powstała w 2011 roku. Pełni funkcję konsultacyjną i opiniodawczą dla Zarządu Województwa. Jej członkowie to grono praktyków biznesu oraz profesorów małopolskich uczelni, którzy wspierają działania samorządu swoją wiedzą i doświadczeniem w sferze gospodarki.
- [Małopolska Regionalna Rada Przemysłu Przyszłości](#) powstała w październiku 2021 r. Jest to regionalne forum ekspertów zrzeszające przedsiębiorców, naukowców, przedstawicieli samorządów i organizacji pozarządowych. Ciało to odpowiedzialne jest za podejmowanie działań opiniodawczych, rekomendacyjnych i doradczych w obszarze promowania idei przemysłu 4.0. Głównym zadaniem Rady jest wspieranie procesów transformacji cyfrowej firm. Rada działa w ramach **Regionalnych Rad Przemysłu Przyszłości (RRPP) animowanych przez [Platformę Przemysłu Przyszłości](#)**. RRPP to gremia opiniodawczo-doradcze, będące jednym z instrumentów polityki przemysłowej

Polski, których celem jest tworzenie rekomendacji dla instytucji rządowych i samorządowych.

Każde z rad ma własne kryteria uczestnictwa (pełne informacje o funkcjonowaniu, składzie każdego z gremiów są w domenie publicznej na dedykowanych stronach internetowych), przy czym wspólnym mianownikiem jest powoływanie jej członków przez Marszałka Województwa. Rady powoływane są niezależnie od siebie, rozłączność ich członków oraz rozłączność przedmiotowa nie są kontrolowane z poziomu zarządzania RIS3, gdyż nie jest to zasadne. Gremia te funkcjonowały przed rozpoczęciem procesu RIS3 w regionie, pozostają od niego niezależne i są angażowane w ramach potrzeb, głównie w wymiarze opiniodawczym, wymiany wiedzy. W gremia włączani są z klucza przedstawiciele Małopolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Członkami rad są też przedstawiciele trzeciego sektora. Poziom udziału trzeciego sektora w platformach specjalizacyjnych będzie zależał od identyfikowanej obecnie struktury instytucjonalnej domen. Platformy mają charakter otwarty, zdecentralizowany zatem poziom zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego jest pochodną jego aktywności w danej domenie. Regulamin Małopolskiej Rady Innowacji wraz załącznikami odpowiada na dotyczące tego gremium pytania. W skład Rady wchodzi członkowie, powoływani i odwoływani przez Zarząd spośród przedstawicieli administracji samorządowej, gospodarczych organizacji pozarządowych oraz środowisk naukowych i przedsiębiorstw. Obecna reprezentacja: administracja: 10 członków, nauka: 8 członków. Biznes: 7 członków, otoczenie biznesu: 6 członków, klastry: 7 członków. Rotowanie członków następuje co 4 lata. Rada doradza, nie głosuje, nie różnicuje statusu członków. Posiedzenia odbywają się przynajmniej dwa razy w roku.

Rady (linki i skład Rad z podziałem na kobiety i mężczyzn):

1) Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego

Link: <https://www.malopolska.pl/samorzad/rady/malopolska-rada-spoleczenstwa-informacyjnego>

Skład Rady: 24 mężczyzn , 3 kobiety.

2) Małopolska Rada Gospodarcza

Link: <https://www.malopolska.pl/samorzad/rady/malopolska-rada-gospodarcza>

Skład rady: 13 mężczyzn, 2 kobiety.

3) Małopolska Rada Innowacji

Link: <https://www.malopolska.pl/samorzad/rady/malopolska-rada-innowacji>

Skład Rady: 31 mężczyzn, 10 kobiet.

W Małopolskiej Radzie Innowacji mamy w niektórych przypadkach 2 przedstawicieli dla danej jednostki na prośbę danej organizacji.

W skład poszczególnych Rad są wybierane osoby pod względem pełnionej funkcji na danym stanowisku (np. prezesi firm, rektorzy, starości, prezydenci miast) i przy wyborze do poszczególnych Rad Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego nie ma wpływu na wybór czy jest to kobieta czy mężczyzna. Nadmieniamy, że Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego przestrzega zasady równości szans kobiet i mężczyzn, która prowadzi do podejmowania działań na rzecz osiągnięcia stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają oni równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju), z których mogą korzystać. Zasada ta gwarantuje możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci.

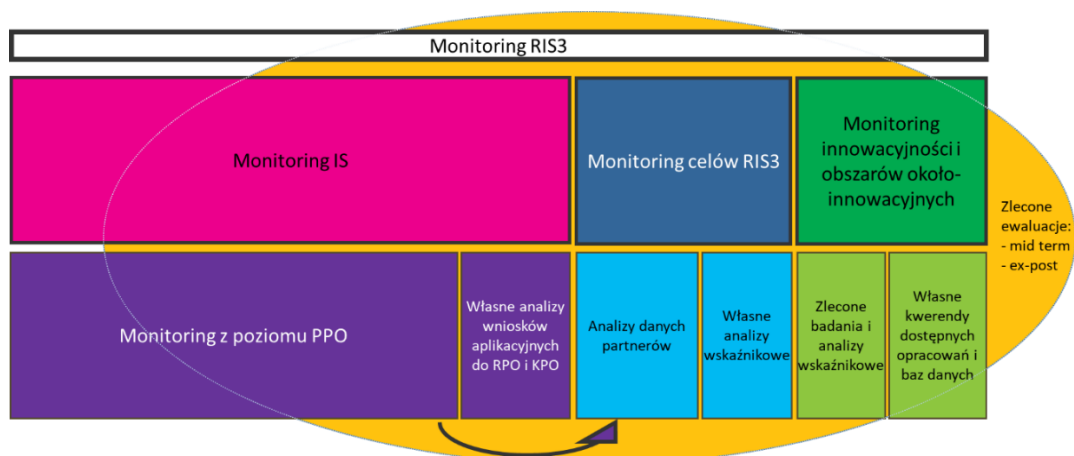
KRYTERIUM 3: Narzędzia monitorowania i ewaluacji w celu pomiaru realizacji celów strategii

Działania monitoringowe, za które odpowiada Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami, odbywają się w trybie analiz własnych, zleceń zewnętrznych i wymiany danych z partnerami, nastawianie są zarówno na:

- monitorowanie domen specjalizacyjnych,
- nadzór wypełniania celów RIS3,
- orientację w istotnych dla realizacji Strategii kontekstach około-innowacyjnych.

Zależności między tymi elementami obrazuje poniższy schemat.

Schemat 1. Elementy systemu monitoringu RIS3

* Szerokości poszczególnych elementów orientacyjnie odzwierciedlają zasoby kapitału ludzkiego potrzebnego do ich realizacji

Ugruntowane narzędzia

Monitoring rozwoju IS w Małopolsce zasadał się dotychczas na równoważnych podejściach: ilościowym i jakościowym. Oba wpisują się w szeroko pojęty Proces Przedsiębiorczego

Odkrywania zapoczątkowany jeszcze w 2010 roku, kiedy w ramach projektu foresightowego [Perspektywa Technologiczna Kraków Małopolska 2020](#) wyłoniono 10 kluczowych technologii dla Małopolski oraz wytyczono dla nich mapy drogowe i plany działania na kolejne lata.

Między realizacją foresightu a ostatecznym ugruntowaniem 7 inteligentnych specjalizacji regionu przeprowadzono szereg analiz regionalnych, spośród których najistotniejsze wydają się:

- „Weryfikacja trendów rozwojowych zachodzących w ramach kluczowych technologii przyszłości w Małopolsce wyznaczonych metodą foresightu w 2010 r.” (2012);
- „[Charakterystyka dziedzin wytyczonych przez inteligentną specjalizację regionu](#)” (2014);
- „[Weryfikacja obszarów inteligentnej specjalizacji regionalnej](#)” (2014).

Dwie ostatnie wyznaczyły standard metodologiczny dla regionalnego systemu monitoringu IS, przybierając formę cykliczną. Ich kolejne odsłony zrealizowano w latach 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 (naprzemiennie badania ilościowe i jakościowe. System uzupełniono ponadto o „Analizę oddziaływania regionalnych IS na rozwój gospodarczy Małopolski”, którą według autorskiej metodyki zrealizowano [w 2016 roku](#) i powtórzono [w 2020 roku](#). W powyższych realizacjach stosowano całe spektrum narzędzi badawczych, w tym metody analityczne takie jak: analiza regresji, współczynnik lokalizacji, modele panelowe (w tym przestrzenne), modele z efektami ustalonymi oraz efektami losowymi (modele kontrfaktyczne).

Na niwie analitycznej system zasilany był też kwartalnie przez [dane dotyczące realizacji I i III osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020](#), w których warunkiem dostępu, lub kryterium dodatkowym, była zgodność projektów z IS regionu. Dane o aktywności projektodawców w układzie poszczególnych specjalizacji opracowywane były przez [Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości](#), będące wojewódzką instytucją pośredniczącą dla wspomnianych osi. MCP dostarczała też informacji o podaży projektów osadzonych w poszczególnych ISM, w układzie ich 3-stopniowego porządku.

Podejście jakościowe opierało się przede wszystkim na pracy GR ds. ISM, angażujących blisko 150 członków, przeważnie przedsiębiorców. Grupy spotykały się 2 razy na rok, opiniowały plany badań i analiz ISM, dyskutowały ich wyniki, mogły wskazywać perspektywiczne gospodarcze i naukowe nisze, w które powinny być inwestowane regionalne środki. Na wniosek Grup Roboczych, po konsultacji z Małopolską Radą Innowacji, Zarząd Województwa zdecydował o katalogu IS lub uszczegółowieniu ich dziedzin

Równolegle prowadzone były badania ewaluacyjne. Przeprowadzono szereg zewnętrznych ocen wdrażania regionalnych strategii innowacyjności:

- „[Ocena ex-ante programu strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 – 2020](#)” (2013 r.);
- „[Ewaluacja systemu monitoringu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2008-2013](#)” (2015 r.);
- „[Ewaluacja ex-post wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2008-2013 w perspektywie jej oddziaływania na regionalną innowacyjność w horyzoncie 2016 roku](#)” (2017 r.);

- [„Ocena mid-term wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2020, stanowiącej dokument typu RIS3” \(2019 r.\).](#)

Wdrażany model

System monitoringu i ewaluacji RSI 2030, pełniącej rolę RIS3 (ang. Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation – Strategie badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji) został szczegółowo opisany w rozdziale 8 dokumentu. Jest rezultatem doświadczeń Zespołu ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami z lat 2014-2020 oraz analiz dobrych praktyk regionalnego PPO i monitorowania z regionów krajowych i zagranicznych, przeprowadzonej w 2019 roku ewaluacji wdrażania RIS3, a także przeprowadzonego przez Polską Agencję Rozwoju Regionalnego rok później, [benchmarkingu systemów monitoringu inteligentnych specjalizacji](#) oraz PPO na poziomie regionalnym. Proponowany system do pewnego stopnia zespala monitoring RIS3 z prowadzeniem PPO (patrz schemat 1).

Wiedza wykorzystywana do monitoringu RIS3 nie jest sprowadzalna do zbioru zamkniętego. Przyjęcie logiki łańcuchów wartości na potrzeby charakterystyki i zarządzania domenami specjalizacyjnymi implikuje analizę otwartego katalogu działań, które są podejmowane przez interesariuszy w procesie wytwarzania wartości dostarczanej otoczeniu. Dynamika takich działań powoduje, że konieczne mogą być rekonfiguracje i reinterpretacje wykorzystywanych zasobów informacji. Inaczej jest w przypadku monitorowania samego elementu celów RIS3, bazujących na stosunkowo jednoznacznie określonych zbiorach informacji. System może być w tym przypadku zasilany w sposób przewidywalny, wykorzystywane informacje są zakresowo skończone i możliwe do jednorazowej, trwałej konfiguracji. Ostatni element monitoringu RIS3, czyli innowacyjność i obszary około-innowacyjne, z jednej strony odwołuje się do określonych, utrwalanych i powielanych zbiorów danych, z drugiej natomiast poszukuje zbiorów nowych, rozjaśniających lub poszerzających konteksty dla regionalnej polityki innowacyjności.

Element monitoringu odnoszący się do celów RSI 2030 wychodzi od celu głównego opisanego wskaźnikami dostępnymi w otwartych, cyklicznie aktualizowanych zasobach informacji Komisji Europejskiej. Wskaźniki odnoszą się do rezultatów, przyjmują formę indeksów. Na poziomie celów strategicznych (zgrupowanych w obszary interwencji) posłużono się, w przeważającej mierze, wskaźnikami rezultatów, przy czym ogólnodostępne źródła nie zawsze oferowały dane umożliwiające ich pomiar. W takich przypadkach informacje, w sposób systemowy, są pozyskiwane od instytucji partnerskich, takich jak Krakowski Park Technologiczny, jednostki UMWM – np. [Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego](#), działy rekrutacji uczelni, [Centrum Business in Małopolska](#). Tam, gdzie to uzasadnione, monitoring może przyjmować charakter jakościowy. W przypadku działań odwołujących się silnie do domen specjalizacyjnych i możliwych do monitorowania w ich porządku (np. umiędzynarodowienie działalności), wiedza na potrzeby wskaźników specyficznych dla domen pozyskiwana jest z zasobów PPO. Dokładny opis tego, ale też dwóch pozostałych, elementu monitoringu RSI 2030, zawierający źródła danych oraz formuły i cykle ich pozyskiwania, znajduje się w podrozdziale „Baza wiedzy dla monitoringu RIS3”, w rozdziale 8 Strategii.

Wskaźniki realizacji celów Strategii podane są w zawartych w niej tabelach 1 i 2. Zostały skwantyfikowane wartością bazową, pośrednią i docelową. Niezależnie od rzeczonych wskaźników, baza wiedzy dla szeroko rozumianego monitoringu RIS3, tylko w roku 2021, poszerzyła się o 3 analizy:

- [„Małopolska w Programie Horyzont 2020 - analiza w końcowej fazie realizacji Programu”](#) (2021 r.);
- [„Badania potrzeb i gotowości małopolskich MMŚP do adaptacji rozwiązań właściwych modelowi tzw. Przemysłu 4.0”](#) (2021 r.);
- [„Badanie rezultatów działania i planów rozwojowych małopolskich instytucji otoczenia biznesu”](#) (2021 r.).

Plan ewaluacji do roku 2030 ma charakter ramowy. Przewiduje się dwie ewaluacje kompleksowe RIS3 – śródkresową i końcową (patrz s.97 RSI) oraz inne usługi (o części z nich jest mowa w komentarzu Komisji). W bieżącym roku, planowane są trzy usługi o charakterze analitycznym, lub integrujące działania analityczne: 1) Badanie instytucjonalnej sieci współpracy w ramach domen Małopolskich Inteligentnych Specjalizacji (usługa zewnętrzna), 2) Kontynuacja działań zarządczych i animacyjnych Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w ramach inteligentnej specjalizacji Nauki o życiu (Life Science), 3) Małopolskie inteligentne specjalizacje. Kompleksowy przegląd danych monitoringowych (edycja 2).

Kolejne badania w ramach monitorowania będą realizowane zgodnie z planem przyjętym w RIS3, z zastrzeżeniem, że intensywność badań zewnętrznych będzie warunkowana dostępnymi środkami na ten cel w ramach programu regionalnego.

Wobec niewiadomych dotyczących źródeł finansowania zespołu ds. zarządzania i monitorowania IS w nowej perspektywie (od 2023 r.), czekamy z rozstrzygnięciami dotyczącymi planu ewaluacji wychodzącego poza schemat ramowy (czyli zaplanowany zakres minimum). Rzeczony plan ramowy pokazaliśmy w „Raporcie z wypełnienia warunku podstawowego...” w zakresie kryterium 1.1. Jest też opisany w RSI. Usługi ewaluacyjne są kosztochłonne, ich ilość zależy od zasobów kadrowych i kwalifikacyjnych zespołu (*analitical capacity*). Także absorpcja wiedzy pochodzącej z takich realizacji, i jej przełożenie na zarządzanie RIS3 (*operational capacity*), jest silnie determinowana potencjałem zespołu;

Niemniej jednak mamy potrzeby w zakresie *policy learning* i w ramach możliwości chcemy prowadzić cykliczną ocenę wpływu IS na rozwój gospodarczy regionu. Dwie takie usługi już przeprowadziliśmy, w latach 2016 i 2020 i mamy doświadczenia dot. metodyki takich badań, uwzględniającej techniki ekonometryczne. Do roku 2027 planowane są wstępnie co najmniej 2 edycje badania. To także zostało zapowiedziane w RSI;

Ponadto, ramach dostępnych zasobów rozważanych jest też kilka ewaluacji o charakterze on-going. Jedną z nich jest analiza przepływów międzygałęziowych w obszarach KIS, mająca na celu identyfikację i analizę łańcuchów wartości w ramach poszczególnych IS;

W zależności od użyteczności wyników będącej na ukończeniu analizy sieciowej domen IS, rozważana będzie też kolejna edycja analizy relacji sieciowych w ekosystemie IS,

uwzględniająca kluczowych aktorów. Tego typu ewaluacja ma potencjał usługi cyklicznej, pozwalającej na oddolną rekonfigurację domen;

Dostrzegamy też potrzebę zewnętrznej ewaluacji działań zespołu ds. IS oraz szerszego układu instytucjonalnego zaangażowanego w zarządzanie RIS3. Pożądane są obserwacje w zakresie *policy capacity* tutejszego układu, co najmniej na 3 wymiarach: *analytical, operational i political*.

KRYTERIUM 4: Funkcjonowanie współpracy z zainteresowanymi stronami („proces przedsiębiorczego odkrywania”)

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) stanowi w ujęciu teoretycznym fundament dla budowy ekosystemu innowacyjności, pełniąc w jego kontekście rolę koła zamachowego, dzięki któremu możliwe staje się wyłonienie regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz ich dalsze uszczegółowienie. Podczas PPO dochodzi nie tylko do identyfikacji nisz oraz źródeł wzrostu charakteryzujących się określonym potencjałem dla danego regionu, lecz zapoczątkowana zostaje również długotrwała praktyka obserwacji i oceny trendów biznesowo-gospodarczych. Przy udziale zaangażowanych w proces interesariuszy towarzyszy ona w sposób ciągły wdrażaniu i realizacji polityki innowacyjności i konkurencyjności. Gromadzona w ten sposób długookresowo wiedza ma szeroki charakter użytkowy dzięki zaangażowaniu rozmaitych podmiotów prowadzących ze sobą dialog i wynoszących określone korzyści ze swojej partycypacji w procesie. To sprawia, że oczekiwanym rezultatem jest podejmowanie przedsiębiorczych decyzji oraz inwestowanie w takie obszary, które wygenerują wartość dodaną w gospodarce oraz pozwolą budować masę krytyczną innowacyjności. Co do zasady, sama koncepcja wykonawcza danego modelu PPO wraz ze sposobem jego przeprowadzenia mają charakter w dużej mierze uznaniowy i są realizowane w różny sposób przez zainteresowane ich wdrożeniem podmioty.

W Małopolsce PPO przybrał od 2020 r. nową formułę poprzez stworzenie specjalnego instrumentu do jego realizacji – Małopolskich Platform Specjalizacyjnych (dalej: Platformy). Wcześniej, w latach 2015-2020, opierał się on na pracach powołanych w tym celu Grup Roboczych ds. Inteligentnych Specjalizacji. Ich głównym celem była ewaluacja, kategoryzacja i opracowanie szczegółowych opisów dla siedmiu małopolskich inteligentnych specjalizacji. Z czasem, wobec faktycznego osłabienia aktywności Grup Roboczych (obejmującej zarówno malejącą liczbę samych spotkań, jak i coraz niższą frekwencję wśród uczestników), podjęto decyzję o zmianie modelu zarządzania PPO na bardziej efektywny. Ważnych wniosków w tym temacie dostarczyła [Śródkresowa ewaluacja wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2020](#), która uświadomiła decydentom potrzebę rezygnacji z dotychczasowych rozwiązań opartych o prace Grup Roboczych oraz bezpośredni nadzór nad procesem przedstawicieli Samorządu.

Główna rekomendacja wynikająca z powyższego dokumentu dotyczyła śledzenia naturalnej aktywności podmiotów zaangażowanych w PPO, czyli interesariuszy ze świata biznesu, nauki, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz administracji. Planowane

w ramach Platform działania wpisują się tym samym w definicję podejścia sieciowego, które wyróżnia jasno ukierunkowane i stabilne interakcje jako podstawę efektywnej współpracy między dowolnie wybranymi podmiotami, a sama sieciowość zyskała w Małopolsce rangę podstawowego paradygmatu określającego zasady współpracy na rzecz innowacyjności. Instrument Platform odzwierciedla w ten sposób założenia kluczowe dla tzw. modelu poczwórnej helisy, który jest jednym z wariantów systemów innowacji i zakłada partycypację wymienionych przedstawicieli czterech środowisk w tworzeniu warunków do ich wprowadzania. Podejście służy włączeniu w system innowacji rozwiązań odpowiadających na szeroko zdefiniowane potrzeby społeczne.

Całość uwag i rekomendacji zawartych w Śródkresowej ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2020, które doprowadziły do przyjęcia nowego modelu PPO można podzielić na uwagi:

a) odnoszące się do uwarunkowań wewnętrznych:

- niska efektywność formuły z wykorzystaniem Grup Roboczych, co skłoniło do poszukiwania innego sposobu aktywizacji interesariuszy;
- trudności natury logistycznej w związku z potrzebą koordynacji przez przedstawicieli Samorządu wszystkich siedmiu środowisk inteligentnych specjalizacji;
- potencjalnie większa liczba interesariuszy w nowym PPO, wynikająca z zakresu tematycznego *Celu Polityki 1 – bardziej inteligentna Europa*.

b) odnoszące się do uwarunkowań zewnętrznych:

- działania prowadzone w innych polskich regionach (woj. śląskie, woj. pomorskie) i europejskich (Skania, Turynia), którym udało się usprawnić PPO;
- oczekiwania ze strony Komisji Europejskiej związane z gwarancją skuteczności PPO oraz łatwy dostęp do dedykowanych takim działaniom środków.

W listopadzie 2020 r. wyłoniony został [operator małopolskiego PPO](#), który przy pomocy i we współpracy z Departamentem Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki rozpoczął realizację usług wchodzących w skład Małopolskiej Platformy Specjalizacyjnej w obszarze inteligentnej specjalizacji *Nauki o życiu* dla podlegających jej dziedzin *Biogospodarka* oraz *Zdrowa żywność i żywienie*. Operator wyznaczył zajmujących się koordynacją PPO animatorów, czyli pochodzące ze środowiska danej inteligentnej specjalizacji podmioty o dużym doświadczeniu operacyjnym, rozeznaniu w danej branży, posiadające ugruntowaną pozycję i cieszące się zaufaniem grup objętych PPO. Animatorzy, mimo że formalnie podlegali nadzorowi i byli rozliczani przez władze samorządowej, byli w stanie o wiele lepiej identyfikować potrzeby podmiotów włączonych w proces, dobierając adekwatne narzędzia animacji, przez co zaangażowanie interesariuszy utrzymywało się na stałym, wysokim poziomie. Pilotaż pełnił rolę swoistego poligonu doświadczalnego, służąc za element nauki, który w przyszłości, po uwzględnieniu rekomendacji wykonawczych oraz opinii płynących ze środowiska biorących w

nim udział interesariuszy, pozwoli wdrożyć najbardziej wartościowe rozwiązania w obszarze regionalnego PPO.

Należy zaznaczyć, że nowo wprowadzony model nie oznacza drastycznej rewolucji w dotychczasowym sposobie realizacji PPO. Oparty on został o istniejący już wcześniej potencjał Grup Roboczych i skupionych w nim podmiotach. Nowością jest natomiast oddanie jego koordynacji w ręce operatora i samych interesariuszy. Ma to skrócić czas potrzebny do identyfikacji perspektywicznych innowacji i związanych z nimi wyzwań, szans czy też problemów, a co za tym idzie skrócić ścieżkę potrzebną do ich wsparcia z poziomu administracji. W ramach prowadzonego dla inteligentnej specjalizacji *Nauki o życiu* pilotażu aktywowano następujące zadania, które stanowią całokształt zarządzania daną Platformą Specjalizacyjną w jej początkowym okresie działania:

- **wdrażanie, kierowanie i kształtowanie** Platformy z myślą o jej dalszym zastosowaniu w przypadku innych inteligentnych specjalizacji,
- **animacja**, która polega na organizowaniu branżowych spotkań, warsztatów, działaniach lobbingowych i innych formach konsolidacji ukierunkowanych na zainteresowanych obszarem *Nauki o życiu* partnerów. Animatorami PPO, którzy zostali zaproszeni do współpracy przy organizowaniu grup tematycznych skupionych wokół dziedzin zostali:
 - [Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera w Krakowie](#)
 - [Fundacja Klaster LifeScience Kraków](#)
 - [Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie](#)
- **generowanie informacji zwrotnej**, co sprowadza się do opracowywania cyklicznych raportów, biuletynów, analiz, tworzenia rekomendacji wdrożeniowych i wszelkich zasobów danych służących budowie bazy wiedzy małopolskich inteligentnych specjalizacji;
- **asysta**, polegającej na wykorzystaniu zdobytych doświadczeń, zarządzaniu Platformą i stosowaniu dobrych praktyk implementacyjnych w zakresie planowania podobnych procesów animacyjnych dla wszystkich specjalizacji.

Istnienie Małopolskiej Platformy Specjalizacyjnej nie jest obliczone jedynie na wypełnienie określonych zobowiązań dotyczących PPO w związku z kryteriami przedstawionymi przez Unię Europejską dla nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027, ale oferuje również wymierne korzyści dla jej uczestników. Zaangażowane strony korzystały dotąd z profitów procesu sieciowania w ramach środowiska skupionego wokół inteligentnej specjalizacji *Nauki o życiu*. Otrzymały dostęp do wiedzy czy narzędzi komunikacji przewidzianych jako efekt realizacji projektu, branżowych analiz czy raportów powarsztatowych. Mieli okazję uczestniczyć w organizowanych zgodnie z ich własnymi potrzebami szkoleniach, korzystając z eksperckich konsultacji indywidualnych w zakresie transferu technologii. Aktywnie partycypowali w tzw. smart-labach, które stanowiły esencję

procesu animacji i gdzie dochodziło do identyfikacji nisz o wyjątkowym potencjalnie w ramach wzrostu inteligentnych specjalizacji regionu. Wszystkie te elementy rodzą w przyszłości szanse na:

- wspólne projekty badawcze;
- dostęp do nowych technologii;
- usprawniony obieg informacji branżowych;
- podnoszenie kwalifikacji pracowników;
- kształtowanie produktów w oparciu o rzeczywiste rynkowe potrzeby.

Potrzeba oczywiście czasu, żeby zweryfikować, które z powyższych założeń uda się osiągnąć dzięki podjęciu przez interesariuszy zintensyfikowanej współpracy już niejako poza kontekstem samych Platform, które na tym gruncie stanowią rodzaj inkubatora pomysłów i służą wzajemnemu poznaniu się uczestniczących partnerów. Pierwsze wymierne efekty aktywności Platform dla inteligentnej specjalizacji *Nauki o życiu* są jednak doskonale widoczne poprzez znaczący przyrost wiedzy w obszarze zarówno samej domeny, jak też wchodzących w jej skład dziedzin *Biogospodarka* oraz *Zdrowa żywność i żywienie*.

Przede wszystkim utworzono stale aktualizowaną Regionalną Bazę Wiedzy na temat specjalizacji *Nauki o życiu*. Struktura bazy jest rozbudowana i obejmuje wiele wątków, które mogą pomóc interesariuszom w innowacyjnym rozwoju w regionie, w Polsce i na arenie międzynarodowej. Baza jest źródłem poszukiwania partnerów do współpracy, ekspertów, a także informacji nt. grantów i możliwości pozyskiwania środków finansowych na rozwój. Baza obejmuje m.in. organizacje, grupy tematyczne, laboratoria badawcze, ofertę usług skojarzonych z inteligentną specjalizacją, dostępne patenty i publikacje (literaturę), wykaz ekspertów czy zawiązane sieci współpracy. W dalszej kolejności powstały następujące dokumenty o charakterze informacyjnym, planistycznym i strategicznym:

- [raport otwarcia](#) – dokument stanowiący punkt wyjścia dla przeprowadzenia działań animacyjnych, który umożliwia poznanie statusu i potencjału inteligentnej specjalizacji *Nauki o życia* w regionie, a także pełni funkcję analityczno-diagnostyczną. Oprócz przeglądu technologiczno-ekonomicznych trendów i megatrendów warunkujących rozwój domeny, zawiera m.in. analizę jej otoczenia, szeroko opisuje kontekst występowania w regionie oraz przedstawia możliwe łańcuchy wartości i proponowane zagadnienia do budowy scenariuszu rozwoju wraz z analizą SWAT.
- **biuletyny** – trzy opracowania zawierające zbiór opinii i wiedzy eksperckiej na temat inteligentnej specjalizacji i jej poszczególnych komponentów. Prezentują bieżące ustalenia diagnostyczne, wywiady z ekspertami, wyniki badań i sprawozdania z działań projektowych wraz z opisem efektów przeprowadzonych spotkań w ramach PPO. Dotychczas ukazały się biuletyny poświęcone: [ogólnej koncepcji nowego PPO w Małopolsce](#), [Biogospodarce](#) oraz [Zdrowej żywności i żywieniu](#).
- **biznesowe mapy rozwoju** – dwie rozległe publikacje przygotowane dla dziedziny [Biogospodarka](#) oraz [Zdrowa żywność i żywienie](#), które zawierają analizę potencjału biznesowo-naukowego <https://innowacyjna.malopolska.pl/wp-content/uploads/2021/12/BTR-Zdrowa-zywnosc-i-zywienie.pdf> danego obszaru,

ocenę głównych trendów inwestycyjnych i technologicznych oraz identyfikują kluczowe produkty dla całego regionu. Ich treść stanowi opracowanie konkluzji pochodzących z warsztatów i spotkań w ramach PPO.

- **aneks specjalizacyjny** – kluczowy z punktu widzenia wykonania usługi dokument, który kumuluje zebraną dotąd wiedzę i posiada status kompendium wiedzy na temat inteligentnej specjalizacji *Nauki o życiu*, ze szczególnym uwzględnieniem pryzmatu dwóch wiodących w niej dziedzin. Dzieli się na części: analityczną, strategiczną, diagnostyczną i implementacyjną, zawierając podsumowanie dotychczasowych zadań realizowanych w ramach PPO. Zaprezentowane są w nim najważniejsze ustalenia i rekomendacje dotyczące scenariuszy rozwoju, łańcuchów wartości czy wizji rozwoju bio-regionu Małopolski.

Małopolska Platforma Specjalizacyjna została pozytywnie zweryfikowana jako narzędzie współpracy, a dalszych wskazówek co do rozwoju jej i platform dla pozostałych domen dostarczył raport [Opracowanie wykonawcze usługi](#). Tym samym model platformy specjalizacyjnej zostanie zastosowany na szerszą skalę w przypadku sześciu pozostałych inteligentnych specjalizacji regionu. Obecnie (wrzesień 2022 r.) realizowane jest uzupełniające architekturę PPO badanie instytucjonalnej sieci współpracy w ramach małopolskich domen, które ma za zadanie zbadać ich rzeczywistą konfigurację poprzez określenie charakteru relacji i zaangażowanych w nie aktorów, na których opiera się obecna struktura. Rezultaty badania będą stanowiły drogowskaz w kontynuacji regionalnego PPO i uwarunkują realny kształt Platform w kolejnych latach, ponieważ precyzyjne przewidzenie kompletnej docelowej struktury platform nie jest obecnie możliwe. Wynika to z faktu, że domeny pokroju Chemii czy Technologii informacyjnych i komunikacyjnych to tzw. specjalizacje horyzontalne. Oznacza to, że firmy z wchodzących w ich skład sektorów mogą być obecne w wielu łańcuchach wartości różnorodnych branż zaliczanych do bardziej „hermetycznych” specjalizacji lub działać w granicach kilku różnych. W efekcie domeny horyzontalne mogą nie posiadać dedykowanych im platform. Warto jednocześnie zaznaczyć, że przywoływane badanie sieci będzie miało swoje zastosowanie również co do wykształcenia ostatecznego obrazu platformy inteligentnej specjalizacji Nauki o życiu, której kontynuacja animacji planowana jest na drugą połowę 2022 r.

W 2023 r. uruchomiona zostanie adekwatna wobec potrzeb liczba nowych platform, a ich organizacja oraz sposób zarządzania będą w domyśle identyczne jak w przypadku platformy pilotażowej, która w ocenie regionu sprawdziła się w praktyce. Coroczna ewaluacja PPO (w formie opracowania wykonawczego usługi) w odniesieniu do funkcjonowania danej platformy pozwoli w razie potrzeb zmodyfikować działania planowane na kolejny rok. Jednocześnie małopolski PPO zostanie poddany przynajmniej jednej śródkresowej ewaluacji (pierwsza planowana jest wstępnie na 2024/2025 r.), która pozwoli skorygować jego kształt zgodnie z oczekiwaniami interesariuszy i bieżącą rzeczywistością gospodarczą. Dla lepszej koordynacji działań oraz w celu uzyskania maksymalnego potencjału, szczególnie w tych obszarach, w których poszczególne inteligentne specjalizacje mają punkty wspólne lub nakładają się na siebie, stworzone zostanie gremium złożone z ekspertów i operatorów platform (w momencie ich uruchomienia). Podczas odbywających się regularnie spotkań będą oni informowali o

przebiegu PPO dla danej inteligentnej specjalizacji, dzieląc się wynikami jej prac oraz modelując strategię funkcjonowania danego PPO w zależności od potrzeb i podjętych wniosków.

Za podmioty o kluczowym znaczeniu w kontekście dalszego rozwoju platform uznane zostały małopolskie klastry i instytucje otoczenia biznesu. Pod koniec 2021 r. odbyło się spotkanie zapoznające całe ich środowisko z koncepcją PPO i dotychczasowymi rezultatami funkcjonowania Platformy. Wybór klastrów i instytucji otoczenia biznesu jako potencjalnych animatorów i operatorów PPO wiąże się z faktem, że posiadają one fachową wiedzę, rozeznanie w środowisku lokalnych przedsiębiorców i cechują się wysokim poziomem merytorycznym w odniesieniu do funkcji zarządczych. Wszystkie elementy składające się na przedstawione powyżej podejście zostały pozytywnie zaopiniowane przez pana profesora Dominique Foraya, twórcę terminu „inteligentne specjalizacje”, który miał okazję porozmawiać z przedstawicielami Małopolski na temat wdrażanego w regionie PPO w lutym 2022 r.

Jasna deklaracja co do pożądanej roli instytucji otoczenia biznesu jako przyszłych partnerów PPO w regionie to nie jedyna forma aktywizacji tych podmiotów, która nastąpiła w ostatnim czasie. W styczniu i lutym 2022 r. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego wraz z zaproszonym ekspertem zorganizował serię trzech warsztatów związanych z przedstawieniem i omówieniem strategicznych wyzwań i działań, których celem miałyby być przygotowanie małopolskich instytucji otoczenia biznesu i klastrów do lepszego rozumienia nowych trendów w obszarze innowacji i skuteczniejszego funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej. Inicjatywa wynikała bezpośrednio z przeprowadzonych w drugiej połowie 2021 r. [badań dotyczących rezultatów działania i planów rozwojowych małopolskich instytucji otoczenia biznesu](#). Podczas warsztatów omówione możliwe płaszczyzny współpracy Urzędu Marszałkowskiego i małopolskich instytucji otoczenia biznesu. Przedstawione zostały konkretne rozwiązania mające na celu poprawę konkurencyjności instytucji, podniesienie ich kompetencji czy też lepsze sieciowanie środowiska. Propozycje projektów poddano dyskusji, co umożliwiło ich stopniową ewolucję zgodnie z potrzebami interesariuszy. W efekcie powstał długofalowy plan działania, który obejmuje m.in. stworzenie platformy współpracy i komunikacji małopolskich instytucji biznesu czy budowę regionalnej strategii porządkującej ich ekosystem. Pierwsze działania zaplanowane na 2022 r. obejmują organizację szkoleń, które przeprowadzone zostaną przez instytucje otoczenia biznesu dla instytucji otoczenia biznesu i pomogą w ten sposób skonsolidować środowisko oraz umożliwić wymianę wiedzy i dobrych praktyk.

Inauguracja pierwszej Małopolskiej Platformy Specjalizacyjnej w jej testowej formule nadała regionalnemu PPO pożądany kształt, który w naturalny sposób może być odtąd kojarzony z realizującym podstawowe założenia RSI 2030 opisywanym instrumentem. Koncepcja PPO jest rozumiana w dużo mniej sformalizowany sposób, obejmując tym samym szereg interakcji o charakterze horyzontalnym, które w Małopolski posiadają różne formy instytucjonalizacji

i są zazwyczaj chronologicznie uprzednie względem Platform Specjalizacyjnych. Wspólnie z w pełni funkcjonalnymi Platformami będą współtworzyć w przyszłości zasadniczy element regionalnego systemu innowacyjności.

Warto dodać, że ramach rozstrzygniętego na 2022 r. nowego konkursu „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji” wykonane zostaną usługi polegające na organizacji spotkań partnerskich z przedstawicielami małopolskich klastrów i przedsiębiorców wraz z identyfikacją międzyregionalnych komplementarności w zakresie celów inicjatywy BERRY+, ale również innych strategicznych obszarów rozumianych jako inteligentne specjalizacje. Stanowiąc to będzie swego rodzaju dodatkowy komponent uzupełniający PPO

Na marginesie długofalowych planów obliczonych na perspektywę 2023-2027, należy dodać, że aktywności wpisujące się w filozofię PPO odbywają się również poza kontekstem systemu platform specjalizacyjnych. Najlepszym przykładem są trwałe i coraz bardziej rozbudowane działania sieciujące wymierzone w rozwój technologii wodorowych, co w przyszłości z pewnością zasili bank wiedzy platform dedykowanych takim domenom jak Energia zrównoważona czy Chemia. Małopolska podejmuje szereg inicjatywy mających na celu zachęcenie przedsiębiorców do aktywnego zainteresowania się tym sektorem oraz podjęcie dialogu ze środowiskiem nauki celem wypracowania określonych rozwiązań technologicznych. Wyraża się to nie tylko w powołaniu Śląsko-Małopolskiej Doliny Wodorowej czy organizacji branżowej, międzynarodowej konferencji pod auspicjami Inicjatywy Awangarda, ale widoczne jest również poprzez koordynowanie przez region nowego Projektu Pilotażowego Inicjatywy Awangardy poświęconego właśnie wodorowi.

Małopolski PPO można definiować również z perspektywy m.in. cyklicznych inicjatywy regionalnych, które są organizowane w ramach zadań Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki. Ich charakter względem podstawowego instrumentu PPO można określić jako uzupełniający, informacyjno-promocyjny, podczas gdy same w sobie stanowią oddzielne i popularne wydarzenia dedykowane zwiększaniu potencjału innowacyjności w Małopolsce. Do najważniejszych z nich zaliczają się:

- [Małopolski Festiwal Innowacji](#) (MFI) – odbywające się od 11 lat raz w roku tygodniowe wydarzenie, którego agenda obejmuje rozmowy o innowacjach i przedsiębiorczości, aktywności animujące współpracę pomiędzy środowiskami nauki oraz biznesu, prezentacje wynalazków połączoną z promocją sylwetek ich autorów czy prezentacje wyjątkowych miejsca służących rozwojowi innowacyjności.
- [Małopolska na Targach Innowacji](#) – działanie, w ramach którego od wielu lat Województwo Małopolskie zapewnia firmom z regionu udział w międzynarodowych targach odbywających się na terenie Polski. Kluczem ich wyboru są małopolskie inteligentne specjalizacje. Udział w wydarzeniu jest dla ich uczestników bezpłatny.

- [Innowacyjne Safari](#) – inicjatywa mająca na celu wsparcie małopolskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w dostępie do środowisk naukowych Krakowa i ich wiedzy specjalistycznej w obszarze małopolskich inteligentnych specjalizacji. Spotkania mają charakter informacyjny, umożliwiając zapoznanie się przedsiębiorców z ofertą naukową i obszarami działania jednostek B+R oraz centrów transferu technologii z regionu. Udział w wydarzeniu jest dla przedsiębiorcy bezpłatny.
- [Małopolska: tu technologia staje się biznesem](#) – program realizowany przez Województwo Małopolskie od 2013 roku. Powstał jako odpowiedź na zapotrzebowanie ze strony lokalnej społeczności start-upowej organizującej oddolnie szereg inspirujących wydarzeń technologicznych i sieciujących, w których uczestniczą rocznie tysiące osób.
- [#StartUP Małopolska](#) – program akceleracyjny skierowany do start-upów, małych i średnich przedsiębiorców z terenu Małopolski, którzy chcą rozwijać swój biznes.
- [Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce](#) – organizowane w regionie od 2010 r. wydarzenie mające na celu promocję idei przedsiębiorczości, szczególności wśród młodych ludzi.

KRYTERIUM 5: Działania mające na celu poprawę krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, w stosownych przypadkach.

Innowacyjność uznawana jest za jeden z najważniejszych czynników determinujących konkurencyjność gospodarki i to ona decyduje o tempie i jakości wzrostu gospodarczego. Rozwój gospodarczy w dużej mierze jest zależny od umiejętności i zdolności do podnoszenia poziomu innowacyjności przez przedsiębiorstwa, środowisko naukowe oraz instytucje publiczne funkcjonujące w danym środowisku. Rozwój innowacji w regionie jest zdeterminowany przez współpracę różnych podmiotów funkcjonujących w danej przestrzeni terytorialnej. Umiejętna współpraca jest warunkiem tworzenia stabilnej podstawy rozwoju regionalnego. System gospodarczy danego kraju jest częścią systemu innowacji, który służy kreowaniu innowacyjnych rozwiązań.

Systemy badań naukowych i innowacji to złożone ekosystemy, które potrzebują różnych elementów, aby móc działać optymalnie. Obejmują one solidną bazę naukową sektora publicznego, która tworzy produkty wysokiej jakości, duże zaangażowanie przedsiębiorstw w działania w zakresie innowacji, płynny i obfity przepływ wiedzy między podmiotami z sektora badań naukowych i innowacji oraz dobre warunki ramowe, które pozwolą rozkwitać innowacjom biznesowym³.

Małopolski regionalny system innowacji to sieć instytucji, których działania i współpraca przyczyniają się do rozwoju przedsiębiorczości i innowacji w regionie. W skład regionalnego systemu innowacji wchodzi władze samorządowe, instytucje badawcze i naukowe, uczelnie wyższe, przedsiębiorstwa, agencje rozwoju regionalnego, centra transferu.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_research-innovation_pl.pdf.

Część odpowiedzialności za kształtowanie warunków do wzrostu innowacyjności spoczywa na władzach regionalnych, których ustawa o samorządzie województwa zobowiązuje do przygotowania i zarządzania dokumentami strategicznymi wskazującymi cele i kierunki polityki regionalnej oraz rozwoju innowacyjności ukierunkowane na tworzenie i wzmacnianie regionalnych systemów innowacji.

Sejmik Województwa w grudniu 2020 r. uchwalił [Strategię Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”](#), która jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym cele i kierunki polityki regionalnej i stanowi aktualizację dokumentu pn. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Jednym z pięciu obszarów interwencji wskazano gospodarkę a w niej działania mające na celu podniesienie innowacyjności i konkurencyjności regionu.

Kluczowym dokumentem władz regionalnych wskazującym kierunki rozwoju innowacyjności województwa jest RSI 2030, której strukturę wyznaczają inteligentne specjalizacje regionu. Działania zaplanowane w RSI 2030 mają przyczynić się do wzrostu poziomu innowacyjności regionu do roku 2030. Cel ten jest planowany do osiągnięcia dzięki interwencji w 3 obszarach strategicznych:

- Innowacyjne zaplecze, potencjał i wizerunek regionu,
- Innowacyjność i transformacja przemysłowa przedsiębiorstw,
- Zaufanie, więzi i dyfuzja wiedzy w ekosystemie innowacyjności.

Władze regionalne przygotowały projekt programu pod nazwą „Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027. Małopolska Przyszłości”(FEM), który jest kluczowym dokumentem regionalnym, określającym strategię wykorzystania Funduszy Europejskich w województwie małopolskim w perspektywie do 2027 roku. W ramach szeroko rozumianego dialogu ze społeczeństwem przeprowadzono konsultacje społeczne projektu, w tym m.in.: spotkania w regionie z przedstawicielami władz JST, spotkania branżowe, w tym: obszar B+R (m.in. przedsiębiorcy i uczelnie), obszar środowisko (m.in. NGO, przedsiębiorcy, JST) obszar edukacja i rynek pracy (m.in. szkoły, związki zawodowe zrzeszające nauczycieli, Małopolski Kurator Oświaty, WUP) obszar dotyczący włączenia społecznego i zasad horyzontalnych.

W projekcie FEM 2021-2027 (CP1.iv) zaplanowano środki na realizację przedsięwzięć przyczyniających się do rozwijania sieciowej i międzysektorowej współpracy, transferu wiedzy oraz podnoszenia kompetencji podmiotów tworzących regionalny ekosystem innowacji:

- Rozwoju infrastruktury badawczej sektora nauki, w szczególności w zakresie rozbudowy, przebudowy lub doposażenia istniejących obiektów. Zaplanowano finansowanie przedsięwzięć polegających na uzupełnieniu regionalnych zasobów publicznej infrastruktury badawczej, ukierunkowanych na rozszerzenie dostępu do nowoczesnej aparatury badawczej, z korzyścią zarówno dla sektora nauki, jaki i sektora przedsiębiorstw, wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje;

- Bony na innowacje – wsparcie projektów, w ramach którego podmioty z sektora MŚP uzyskają dostęp do wysokiej jakości usług badawczo-rozwojowych oraz proinnowacyjnych świadczonych przez podmioty z sektora nauki;
- SPIN-specjalistyczne doradztwo na rzecz przedsiębiorstw w oparciu o regionalny model transferu wiedzy–przedsięwzięcie, którego idea jest inicjowanie współpracy świata nauki i biznesu poprzez transferowanie innowacji za pośrednictwem Centrów Transferu Wiedzy do przedsiębiorstw;
- Sieciowanie uczelni, organizowanie współpracy między sektorowej, identyfikacji i tworzenia regionalnych agend badawczych, identyfikacja nowych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych, animowanie prac Małopolskiej Rady Innowacji w ramach zarządzania regionalną inteligentną specjalizacją oraz procesu przedsiębiorczego odkrywania.

W okresie programowania 2014-2020 władze regionalne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020 zapewniły środki unijne na działania wspierające rozwój innowacyjności przedsiębiorstw poprzez inicjowanie lub prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej oraz współpracy z sektorem nauki m. in. w zakresie komercjalizacji innowacji. Na szczególną uwagę zasługuje poddziałanie: Bony na innowacje, gdzie przedsiębiorca wybierał wykonawcę bonów spośród podmiotów należących do systemu innowacji, w tym: jednostki naukowe, przedsiębiorcy posiadający status centrum badawczo-rozwojowego, jednostki stanowiące akredytowane laboratorium lub notyfikowane laboratorium, centra transferu technologii, spółki celowe oraz instytucje otoczenia biznesu – ośrodki innowacji, kancelarie patentowe. W ramach poddziałania Małopolskie centra innowacji, Województwo zapewniło środki na uzupełnienie potencjału infrastrukturalnego instytucji otoczenia biznesu – ośrodków innowacji niezbędnej do rozszerzenia oferty usług badawczo-rozwojowych i/lub usług proinnowacyjnych, świadczonych na rzecz przedsiębiorstw technologicznych. Województwo Małopolskie realizowało również regionalny program rozwijania centrów transferu wiedzy, który pozwolił na inkubowanie działalności B+R wśród przedsiębiorstw, w szczególności podmiotów z sektora MŚP. Podmioty regionalnego systemu innowacji w ramach poddziałania Promocja gospodarcza Małopolski sięgały po środki służące promocji oferty gospodarczej regionu, wsparciu małopolskich MŚP w ekspansji na rynki zewnętrzne, czy promocji innowacyjności.

Liczne projekty i inicjatywy podejmowane przez Samorząd Województwa Małopolskiego są potwierdzeniem tego, jak ważne miejsce w polityce regionalnej zajmują innowacje i współpraca wszystkich uczestników systemu innowacji:

- **[SPIN – Małopolskie Centra Transferu Wiedzy](#) wsparciem dla przedsiębiorców.** Województwo Małopolskie od lat pracuje nad tworzeniem i udoskonalaniem modelu SPIN, którego idea jest inicjowanie współpracy świata nauki i biznesu poprzez transferowanie innowacji za pośrednictwem Centrów Transferu Wiedzy do przedsiębiorstw. Celem podejmowanych w projekcie działań jest wspieranie małopolskich przedsiębiorców za pośrednictwem Centrów Transferu Wiedzy (CTW), które realizują

usługi o charakterze doradczym dotyczącym transferu wiedzy w ramach inteligentnych specjalizacji Małopolski.

W obecnej edycji działa 8 Centrów Transferu Wiedzy realizujących usługi w branżach wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje. W ramach poszczególnych specjalizacji działają następujące centra:

1. Nauki o życiu - Uniwersytet Jagielloński - Małopolskie Centrum Biotechnologii (www.mcb.uj.edu.pl/spin).
2. Energia Zrównoważona - Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie - Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii WGGiOŚ w Miękinii (<http://miekinia.agh.edu.pl>).
3. Energia Zrównoważona - Politechnika Krakowska – Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego (<http://mcbe.pk.edu.pl/>).
4. Energia Zrównoważona - Towarzystwo Geosynoptyków GEOS (<http://spinmctw.geos.agh.edu.pl/>).
5. Chemia - Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych (<http://www.icimb.pl/krakow>).
6. Technologie Informacyjne i komunikacyjne - Fundacja Progress and Business (<http://www.pbf.pl/projekty/spin.html>).
7. Produkcja metali - Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN (<https://min-pan.krakow.pl/projekty/2020/03/20/spin-malopolskie-centra-transferu-wiedzy>).
8. Przemysły kreatywne - Fundacja Polish Heritage (<https://www.polishheritage.pl/>).

Projekt przewiduje wsparcie dla 754 przedsiębiorców z Małopolski w zakresie proinnowacyjnego wsparcia doradczego. Centra Transferu Wiedzy realizują usługi doradcze „szyte na miarę”, gdzie usługa jest dostosowana do potrzeb przedsiębiorcy. Pakiet usług zawiera: audyt wstępny, audyt technologiczny pogłębiony oraz usługi doradcze z zakresu transferu technologii udzielane przez ekspertów z CTW we współpracy z naukowcami z uczelni, którzy pomagają przedsiębiorcy osiągnąć wyższy poziom innowacyjności. Wsparcie przedsiębiorców w budowaniu innowacyjności poprzez współpracę ze środowiskiem naukowym przy zaangażowaniu Województwa Małopolskiego w ramach regionalnych inteligentnych specjalizacji realizuje cele województwa w kierunku rozwoju innowacyjności regionu.

- **Innowacyjna Małopolska** - założeniem działań przewidzianych w projekcie jest stworzenie kompleksowego systemu promowania szeroko pojętej innowacyjności, przedsiębiorczości oraz wspieranie innowacyjnych MŚP z Małopolski, w szczególności w obszarach małopolskich inteligentnych specjalizacji, poprzez organizację m.in.: Małopolskiego Festiwalu Innowacji, spotkań informacyjnych „Innowacyjne Safari” oraz paneli z cyklu „Przy kawie o innowacjach”:
 - **Małopolski Festiwal Innowacji (MFI)** - to inicjatywa realizowana przez Województwo Małopolskie od jedenastu lat (opis str. 19). Obejmuje szereg wydarzeń koordynowanych przez Województwo Małopolski, są to:
 - **wystawa wynalazków** mająca na celu promocję innowacyjności wśród mieszkańców Regionu oraz prezentację potencjału Małopolski w zakresie

innowacyjnych rozwiązań przy aktywnym udziale przedstawicieli środowiska naukowego, uczelni wyższych, instytucji otoczenia biznesu oraz innowacyjnych przedsiębiorstw.

- [Innowacyjne Safari](#) – służy wsparciu małopolskich MŚP w dostępie do małopolskich środowisk naukowych i ich wiedzy specjalistycznej w obszarze małopolskich inteligentnych specjalizacji.
- [Panele dyskusyjne „Przy kawie o innowacjach”](#) - umożliwiają uczestnikom, przedsiębiorcom pozyskanie wiedzy oraz wymiana doświadczeń w zakresie obszarów dotyczących innowacji i nowych technologii.
- **Seminarium pn. „Patent na dobry początek”** - służy poszerzaniu wiedzy nt. istoty i znaczenia ochrony własności intelektualnej i przemysłowej w dobie globalizacji, pomoc w identyfikacji przedmiotu ochrony oraz w poszukiwaniu źródeł informacji patentowej.
- [Power up your Business in Małopolska 2](#) - projekt zakłada m.in. organizację spotkań informacyjnych i forów dla małopolskich przedsiębiorców, szkoleń dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, a także misji gospodarczych. Działania realizowane są w partnerstwie podmiotów regionalnego systemu innowacji tj. Województwa Małopolskiego, Krakowskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o. oraz Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.
- [Centrum Business in Małopolska \(CBiM\)](#) tworzą: instytucje ekosystemu regionalnego – Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., samorząd regionalny – Województwo Małopolskie i Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. CeBiM wspiera rozwój innowacyjności i przedsiębiorczości w regionie; skutecznie buduje wizerunek polskich firm za granicą, promuje małopolski biznes, pomaga małopolskim przedsiębiorcom zaistnieć na rynkach zagranicznych, zapewnia: wszechstronną obsługę inwestorów, prowadzi regionalną bazę ofert inwestycyjnych, doradza w dziedzinie instrumentów wsparcia inwestycji.

Z inicjatywy Samorządu Województwa Małopolskiego powstały **instytucje**, które stanowią istotny element małopolskiego systemu innowacji odpowiedzialny za wdrażanie środków finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego:

- **Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości (MCP) jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Małopolskiego, która obecnie pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM).**
- **Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie** jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Małopolskiego, która dysponuje środkami na realizację przedsięwzięć wspierających Małopolan w rozwoju zawodowo- edukacyjnym. Pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego 2014-2020 oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Województwo Małopolskie realizując politykę innowacyjną, przyjmuje rolę animatora, realizatora oraz współorganizatora konkursów zwiększających ilość powiązań pomiędzy uczestnikami regionalnego systemu innowacji.

- [Innovator Małopolski](#) – od 2007 r. Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej oraz Województwo Małopolskie organizują konkurs dla najbardziej innowacyjnej firmy regionu promując w ten sposób przedsiębiorstwa wdrażające innowacyjne rozwiązania. Od 2016 roku wyróżnienia przyznawane są w 7 domenach inteligentnych specjalizacji.
- [Nagroda Gospodarcza Województwa Małopolskiego](#) organizowana od 2009 r. przez Samorząd Województwa Małopolskiego stanowi uhonorowanie małopolskich przedsiębiorców wyróżniających się innowacyjnością, wdrażaniem nowoczesnych rozwiązań przyczyniających się do rozwoju konkurencyjności regionu.
- W ramach konkursu „[Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji \(Inicjatywa Awangarda\)](#)” realizowanego od 2018 roku w ramach środków własnych samorząd województwa współpracuje z Krakowskim Parkiem Technologicznym Sp. z o.o., Fundacją Inteligenta Małopolska oraz Fundacją Klaster Life Science w Krakowie na rzecz wzmocnienia potencjału przemysłowego przedsiębiorstw, klastrów działających w Małopolsce w obszarach małopolskich inteligentnych specjalizacji poprzez ich aktywny i trwały udział w: Projektach Pilotażowych, Działaniach demonstracyjnych lub innych inicjatywach realizowanych w ramach Inicjatywy Awangarda, służących rozwijaniu, testowaniu, ulepszaniu technologii pod kątem ich praktycznej aplikacji czy potencjalnych partnerstwach umożliwiających udział w programie Horyzont Europa.

Województwo Małopolskie jako jednostka władzy regionalnej wspiera rozwój nauki i innowacji zapewniając w ramach programów i dotacji środki na rozwój infrastruktury badawczej. Podejmuje inicjatywy mające na celu rozwój wiedzy, kompetencji, popularyzację wyników prac małopolskich naukowców oraz dostarcza narzędzie pomocne w znalezieniu pracowników naukowych gotowych do nawiązania współpracy z biznesem:

- [Małopolska Nauka](#) - Baza danych kompetencji pracowników naukowych - jest narzędziem, które umożliwia odnalezienie pracownika naukowego mogącego przygotować nowatorskie rozwiązanie, bądź przedsiębiorcę z terenu Województwa Małopolskiego, chętnego do nawiązania współpracy oraz posiadającego kompetencje, które pozwolą wdrożyć, przetestować nowatorskie rozwiązania. Baza zawiera dwa rodzaje zestawów informacji: o grupie naukowców oraz o grupie przedsiębiorców. Informacje o naukowcach (profile) zawierają m. in. takie dane jak: osiągnięcia naukowe, obszary zainteresowań naukowych, zrealizowane projekty, wdrożone rozwiązania, patenty czy informację o publikacjach. Natomiast informacje o przedsiębiorcach to: nazwa firmy, branża i lokalizacja firmy.
- [Baza Laboratoriów z Małopolski](#) - powstała jako odpowiedź na potrzeby przedsiębiorców, którzy szukają jednostek badawczych, pozwalających na przeprowadzenie badań na poziomie podstawowym. Zebrano w jednym miejscu wszystkie istotne informacje o małopolskich laboratoriach z wyszczególnieniem ich specjalizacji i oficjalnym podziałem na dziedziny badań wg. Polskiego Centrum Akredytacji.

- [Innowacyjny Start](#) - to serwis internetowy oraz periodyk wydawany dwa razy w roku, który podejmuje problematykę wspierania tworzenia i rozwoju nowych firm. W proces tworzenia treści periodyku zaangażowane są uczestnicy systemu innowacji, w tym: przedstawiciele samorządu, uczelni wyższych, przedsiębiorstw oraz centrów transferu Technologii,
- [Magazyn Business in Małopolska. Regionalne wiadomości gospodarcze](#) -kwartalnik ukazujący się jako wkładka do Dziennika Polskiego, dystrybuowany w całej Małopolsce w nakładzie 13000 egz. Kwartalnik ma na celu promowanie postaw proeksportowych sektora MŚP w Małopolsce oraz polityki inwestycyjnej Regionu. Na łamach periodyku analizowane są również zmiany legislacyjne dot. działalności gospodarczej w Polsce.
- [Małopolska Noc Naukowców](#) – partnerami Samorządu Województwa w organizowaniu wydarzeń prezentujących dokonania małopolskiej nauki są małopolskie uczelnie, instytucje naukowe, centra badawczo-rozwojowe firm oraz szkoły. Tylko w 2021 roku w ramach Nocy 40 regionalnych partnerów zorganizowało 2000 wydarzeń przy zaangażowaniu 900 naukowców i 80 kół naukowych. Wszystko po to by popularyzować zawód naukowca w społeczeństwie.
- Samorząd Województwa Małopolskiego dążąc do rozwoju małopolskiej gospodarki sformalizował współpracę w zakresie m.in. nauki, przedsiębiorczości, innowacji oraz transferu wiedzy z małopolskimi uczelniami. Współpraca ma wspierać zrównoważony rozwój województwa i uczelni oraz samorządu terytorialnego poprzez transfer wiedzy oraz pobudzać innowacyjności i przedsiębiorczości w regionie. **Porozumienie o współpracy** w obszarze pobudzania aktywności gospodarczej oraz podnoszenia poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki w województwie małopolskim zostało zawarte pomiędzy Województwem Małopolskim a Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Narodowej w Krakowie, Politechniką Krakowską im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie oraz Akademią Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie. Strony Porozumienia zadeklarowały wolę współpracy w zakresie m.in.: podejmowania działań na rzecz rozwoju gospodarczego Małopolski, poprzez wzmacnianie współpracy między sferą nauki i gospodarki, wspieranie postępu technologicznego oraz rozwoju innowacyjności oraz inicjowania i uczestnictwa w realizacji projektów z zakresu przedsiębiorczości, promocji gospodarczej oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.
- **Badania i analizy** stanowiące źródło wiedzy dla podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji. Badania realizowane przez [Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego](#) (MORR) są częścią systemu zarządzania regionem. Prace MORR koncentrują się na wspieraniu procesów prowadzenia i definiowania kierunków wdrażanych polityk publicznych przez decydentów województwa małopolskiego: Zarząd Województwa Małopolskiego i Sejmik Województwa Małopolskiego.
- [Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon](#) powołane uchwałą nr XLIII/648/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 20 listopada 2017 r. ma na celu: rozwijanie zdolności, wspieranie talentów oraz wspomaganie procesów zdobywania kompetencji i postaw krytycznych, a także efektywnego przyswajania wiedzy.
- [Sieć punktów informacyjnych o Funduszach Europejskich](#).

W kształtowaniu kierunków regionalnego rozwoju innowacji mają wpływ działające regionalne rady pełniące funkcje doradcze skupiające zarówno przedsiębiorców, przedstawicieli uczelni, izby handlowe, czy administrację publiczną (opisane w kryterium 2).

KRYTERIUM 6: Działania wspierające transformację przemysłową

Działania podejmowane z poziomu regionalnego mają na celu wsparcie transformacji w regionie oraz uzyskanie efektu synergii z działaniami podejmowanymi na poziomie krajowymi wypełniającymi warunek 6.

W projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” przewidziano do realizacji:

- W zakresie Gospodarki: działania mające na celu podniesienie innowacyjności i konkurencyjności regionu, wsparcie turystyki i sportu, inwestycje z zakresu zintegrowanego i zrównoważonego transportu, rozwój cyfryzacji oraz wprowadzanie gospodarki o obiegu zamkniętym.
- W zakresie Środowiska: działania skoncentrowane na poprawie jakości powietrza, zrównoważonym gospodarowaniu wodami i łagodzeniu skutków ekstremalnych zjawisk przyrodniczych, OZE i efektywności energetycznej, racjonalnej gospodarce odpadami, ochronie bioróżnorodności i krajobrazu Małopolski.

W projekcie Strategii Rozwoju Województwa Małopolska 2030 w Obszarze Gospodarka został wyodrębniony kierunek polityki rozwoju Gospodarka o obiegu zamkniętym przewidujący pakiet działań dotyczących wdrażania modelu GOZ na poziomie regionalnym. Ponadto realizowany przez Województwo Projekt „[ekoMałopolska](#)” zawiera zapisy i działania na rzecz upowszechniania GOZ (m.in. Program wsparcia dla gmin w zakresie wprowadzania gospodarki o obiegu zamkniętym).

Zapisy dotyczące transformacji cyfrowej i w kierunku Przemysłu 4.0 znalazły się w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Małopolska 2030 w Obszarze Gospodarka, w kierunku Cyfrowa Małopolska w ramach którego przewidziano m.in. działania na rzecz regionalnej gospodarki opartej o dane oraz działania na rzecz zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług cyfrowych, w szczególności w ochronie zdrowia, edukacji, kulturze, administracji publicznej.

Działania już podejmowane:

- Jednym z projektów realizowanych przez Województwo Małopolskie dot. GOZ jest projekt finansowany z INTERREG, [akronim SYMBI](#): "Symbioza przemysłowa na rzecz zrównoważonego rozwoju regionalnego i efektywnego gospodarowania zasobami w gospodarce o obiegu zamkniętym - Industrial SYMBiosis for Regional Sustainable Growth and a Resource Efficient Circular Economy". Strategicznym zamierzeniem projektu jest propagowanie gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) i symbiozy

- przemysłowej, a także zachęcanie podmiotów publicznych i prywatnych do tworzenia regionalnych rynków surowców wtórnych oraz przetwarzania odpadów w ramach ekosystemów innowacji przemysłowych.
- Obecnie działania na rzecz zarządzania transformacją przemysłową są zabezpieczone przez Małopolskę dzięki funkcjonowaniu na terenie regionu 1 z 5 krajowych centrów innowacji cyfrowych tzw. Digital Innovation Hubs (DIH) w Polsce, które pomagają firmom w przechodzeniu na poziom Przemysłu 4.0. Do [małopolskich DIH](#) należą funkcjonujący już w Instytucie Kościuszki w Krakowie CyberSec Hub oraz DIH działający przy Krakowskim Parku Technologicznym.
Hub4industry (DIH) Krakowskiego Parku Technologicznego oraz firm: ASTOR i T-Mobile, uczelni: Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej, a także ekspertów z BIM Klaster i Instytutu Kościuszki to kompleksowy punkt wsparcia dla firm przemysłowych, które chcą wprowadzić do swoich fabryk rozwiązania Przemysłu 4.0. Hub łączy kluczowe technologie i obszary, które składają się na Fabrykę Przyszłości: łączność w sieci 5G, automatyzację i robotyzację, IoT, sztuczną inteligencję (AI), rozszerzoną i wirtualną rzeczywistość (AR i VR), cloud computing, technologię BIM, druk 3D, cyberbezpieczeństwo. W ofercie DIH-u wyróżnić można: demonstracje technologii 4.0 w showroomie Fabryki Przyszłości, pilotażowe projekty wdrożeniowe (tzw. Proof of Concept), które pomagają zweryfikować planowaną inwestycję przed realnym wdrożeniem, diagnoza wg metodologii ADMA (Advanced Manufacturing) wskazuje firmom ścieżki rozwoju, które zmierzają do wdrożenia rozwiązań Przemysłu 4.0 do fabryki i pomagają podnieść konkurencyjność na rynku, szkolenia i warsztaty oraz dostęp do platformy e-learningowej, dotyczących zarówno twardych, jak i miękkich zagadnień dotyczących Przemysłu 4.0., networking oraz wsparcie w zdobyciu finansowania.
 - W kontekście działań w obszarze transformacji przemysłowej, region zaangażowany jest w projekt Inicjatywa Awangarda (Awangardowa Inicjatywa na rzecz Nowego Rozwoju przez Inteligentną Specjalizację – Vanguard Initiative for New Growth through Smart Specialisation).
 - Województwo Małopolskie jest członkiem [Platformy inteligentnej specjalizacji na rzecz modernizacji przemysłu](#) (S3P-Industry), która wspiera modernizację przemysłu w całej UE, ułatwiając powstawanie międzyregionalnych partnerstw skoncentrowanych na wspólnych projektach inwestycyjnych:
 - [BERRY+](#),
 - [Bio-economy](#),
 - [Efficient and Sustainable Manufacturing](#),
 - [High Performance Production through 3D-Printing](#)
 - 21 listopada 2019 r. Uchwałą Nr 2082/2019 Zarządu Województwa Małopolskiego powołana [została Rada ds. EkoMałopolski](#). Rada jest strategicznym ciałem opiniotwórczym dla Zarządu Województwa Małopolskiego w zakresie założeń programowych i kierunków rozwoju ochrony oraz kształtowania środowiska. Rada ds. EkoMałopolski została utworzona w ramach planu działań „EkoMałopolska”, który integruje najważniejsze obszary ochrony środowiska tj. jakość powietrza, zapobieganie zmianom klimatycznym, gospodarkę odpadami oraz ochronę przyrody. W skład Rady wchodzi przedstawiciele różnych środowisk m.in. nauki, przedsiębiorców, samorządów i organizacji pozarządowych. Do jej zadań należy m.in. opiniowanie

ekoinicjatyw, konsultacje planu działań samorządu w zakresie ochrony środowiska
czy konsultacje projektów dokumentów strategicznych

Projekty, w których Województwo Małopolskie uczestniczy, jako partner stowarzyszony:

- [Cross-border Ecosystem for Industry 4.0](#) (ECOS4IN). Projekt ECOS4IN, realizowany przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., ma za zadanie wspierać ścisłą współpracę między zainteresowanymi stronami, zaangażowanymi w strategię inteligentnej specjalizacji (RIS3) w zakresie wdrażania Przemysłu 4.0. Zadaniem projektu jest dokładnie przeanalizować aktualną sytuację wdrożenia Przemysłu 4.0 i stworzyć narzędzie pn. „Baza wiedzy ECOS4IN”, które będzie testowane w pilotach jako podstawowe źródło informacji w celu podniesienia świadomości na temat Przemysłu 4.0. Ponadto w ramach projektu zostanie zaprojektowany model ekosystemu zgodnie z regionalnymi warunkami i kontekstem oraz wyposażony uczestniczące regiony w plany działania, które zapewnią odpowiednie materiały do przyszłych przeglądów strategii RIS3. W ramach rezultatu projektu mają zostać powołane punkty informacyjne dla przedsiębiorców w zakresie Przemysłu 4.0.
- [CEUP](#) - Central Europe Upstreaming for Policy Excellence in Advanced Manufacturing & Industry 4.0 towards 2030. Projekt jest realizowany od marca 2020 roku w międzynarodowym konsorcjum organizacji z 7 krajów (Polska – KPT, Włochy, Niemcy, Austria, Słowenia, Chorwacja, Węgry). Jest finansowany ze środków Interreg Europa Środkowa. Cele szczegółowe projektu obejmują: podniesienie kompetencji i wiedzy osób odpowiedzialnych za regionalne i ponadregionalne polityki dotyczące badań, technologii i innowacji; przewidywanie trendów i potencjalnych ryzyk technologicznych w celu wypracowania efektywnych mechanizmów wsparcia; zbudowanie długoterminowych spójnych strategii wsparcia rozwoju nowych technologii w ramach polityk RIS3. Wśród zaplanowanych działań są: szkolenia z nowych technologii dla osób odpowiadających na poziomie strategicznym i operacyjnym za podejmowanie decyzji dotyczących polityk wsparcia (Policy Learning Lab); selekcja informacji o technologiach oraz monitorowanie trendów technologicznych w celu podejmowania optymalnych decyzji dotyczących polityk wsparcia (Policy Intelligence Dashboard); współpraca decydentów w celu przetestowania długoterminowych strategii i działań dotyczących polityk wsparcia (Policy Framework). Projekt CEUP 2030 jest naturalną konsekwencją działań podejmowanych przez partnerów projektu na arenie krajowej i międzynarodowej oraz rozwinięciem konkretnych rekomendacji i działań podjętych przez nich we wcześniej realizowanych projektach: 3DCentral, Synergy oraz S3HubsinCE finansowanych w ramach Programu InterregCE oraz w ramach Programu Horyzont 2020: SISCODE, Spirit i DIH2.
- E-DIH, Digital Innovation Hub [BOWI](#) BOosting WIdening Digital innovaTion Hubs. Projekt, realizowany przez KPT, stawia sobie za zadanie mentoring dla nowych, rozwijających się hubów innowacji i połączenie ich z doświadczonymi, podobnymi jednostkami w innych krajach. Rozwój nowych hubów ma działać głównie poprzez prowadzenie eksperymentów rynkowych czyli wsparcie lokalnych przedsiębiorców w niewielkich projektach ucyfrowienia działalności.
- [S3HubsinCE](#) – Unleashing the potential of transnational cooperation, through Digital Innovation Hubs, to promote RIS3 implementation. Realizowany od marca 2019 r.

przez KPT i finansowany ze środków Interreg Europa Środkowa projekt S3HubsinCE służy międzynarodowej wymianie wiedzy i doświadczeń, podnoszeniu kompetencji i konkurencyjności w regionach oraz wypracowaniu najwyższych standardów usług świadczonych przez utworzone w regionach centra innowacji cyfrowych (ang. DIH). Projekt umożliwia małopolskim firmom pozyskanie wiedzy i dzielenie się doświadczeniami w gronie firm o podobnym profilu w krajach takich, jak Niemcy, Austria, Włochy, Słowenia, Chorwacja czy Węgry. Finalnie działania w projekcie pozwolą na zbudowanie trwałych powiązań pomiędzy interesariuszami RIS3 oraz promowanie strategicznej współpracy w oparciu o model poczwórnej helisy.

- [SISCODE](#) (pełna nazwa projektu: Society in Innovation and Science through CODEsign). Projekt jest finansowany ze środków programu Horyzont 2020. Okres realizacji projektu to maj 2018 – kwiecień 2021. Celem projektu było wprowadzenie metodologii i narzędzi projektowych, w tym wykorzystania metodologii living lab do planowania i odpowiedzialnego zarządzania badaniami i innowacjami (RRI) poprzez włączenie różnorodnych grup interesariuszy (quadruple helix) w proces tworzenia innowacyjnych rozwiązań. Projekt był realizowany w międzynarodowym konsorcjum 18 partnerów z 13 krajów: Belgii, Danii, Francji, Niemiec, Grecji, Irlandii, Włoch, Polski, Portugalii, Serbii, Hiszpanii, Holandii oraz Wielkiej Brytanii.
- W październiku 2019 r. Małopolska rozpoczęła realizację projektu [START](#), w ramach którego eksperci unijnej Platformy Regionów Węglowych w Transformacji pomagają w wypracowaniu projektów pilotażowych łagodzących skutki społeczno-gospodarczej transformacji energetycznej w zachodniej części Województwa Małopolskiego.
- W styczniu 2020 r. województwo dołączyło do Platformy Regionów Węglowych w Transformacji. W ramach realizacji Projektu STRAT, do Departamentu Środowiska UMWM (koordynatora Projektu START) wpłynęło ponad 60 propozycji projektów pilotażowych, o całkowitej (szacunkowej) wartości ponad 4 mld zł. 19 stycznia br. Zarząd Województwa Małopolskiego wybrał cztery projekty o wartości 767 mln zł, nad którymi pracować będą unijni eksperci Platformy Regionów Węglowych w Transformacji (Platform for Coal Regions in Transition).
- Do dalszych prac w ramach inicjatywy START rekomendowany został projekt "#Graj w zielone!" - wspieranie Europejskiego Zielonego Ładu poprzez zintegrowane działania na rzecz ochrony środowiska, zapewnienia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz stworzenia trwałych miejsc pracy.
- Wartość projektu została oszacowana na 190 mln zł.
- Samorząd Województwa Małopolskiego od blisko roku prowadzi intensywny dialog z gminami, przedsiębiorstwami, uczelniami, organizacjami pozarządowymi oraz związkami zawodowymi, w celu wypracowania najlepszych rozwiązań, które złagodzą negatywne skutki transformacji energetycznej Małopolski Zachodniej. 6 października 2020 r. Zarząd Województwa powołał Zespół Zadaniowy ds. terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji w Małopolsce. Do współpracy przy przygotowaniu Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji (TPST) zaproszonych zostało 37 przedstawicieli ze świata nauki biznesu, administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji pozarządowych, w tym również TAURON Polska Energia S.A. Dokument przedstawia diagnozę stanu aktualnego, kierunki wyzwań oraz definiuje kluczowe projekty inwestycyjne (społeczne, gospodarcze i środowiskowe) na obszarze Małopolski Zachodniej.

- 1 stycznia 2021 r. Województwo Małopolskie rozpoczęło realizację drugiego projektu zintegrowanego LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii” realizowanego wspólnie z 27 partnerami (tj.: Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii, Województwem Śląskim, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Europejskim Centrum Czystego Powietrza, 3 miastami na prawach powiatów: Krakowem, Tarnowem, Nowy Sączem, 18 powiatami oraz Instytutem ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu i Brandenburskim Uniwersytecie Technicznym w Cottbus). Całkowity budżet projektu to 16,4 mln EUR.
- W ramach LIFE_IP EKOMAŁOPOLSKA dla klimatu powstaje mapa małopolskiego OZE. [Regionalny Plan Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego](#) zakłada znaczące zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do roku 2030. Aby lepiej poznać i wykorzystać OZE w poszczególnych subregionach, w ramach projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA dla Klimatu i Energii powstaje właśnie mapa potencjału odnawialnych źródeł energii. To narzędzie ułatwi wybranie inwestycji OZE w konkretnej lokalizacji, oszacuje koszty inwestycji, a nawet podpowie możliwe źródła jej finansowania. W pierwszej fazie projektu do roku 2023 powstanie mapa i kalkulator dla Małopolski, w kolejnej – dla woj. Śląskiego.
- Małopolska od lat prowadzi prekursorskie w skali całego kraju działania na rzecz poprawy jakości powietrza. Pionierska uchwała antysmogowa dla Krakowa przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego 15 stycznia 2016 r. wprowadziła całkowity zakaz używania paliw stałych (węgla i drewna) od 1 września 2019 roku. Kolejna uchwała z dnia 23 stycznia 2017 r. wprowadziła na obszarze całego województwa małopolskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Pod kątem wyzwań sektorowych przeprowadzono, w przekroju domen specjalizacyjnych, diagnozy, które zintegrowano w obowiązującej RIS3. W odniesieniu do wyzwań dla rynku pracy, temat jest adresowany uruchamianym obecnie przez Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego badaniem „Małopolskie przedsiębiorstwa w dobie rewolucji technologicznej: automatyzacja i robotyzacja a zatrudnienie”.

Od strony świadomości, potrzeb i gotowości przedsiębiorstw zagadnienie zamiany technologicznej zostało przeanalizowane [w ramach zeszłorocznego opracowania](#). Na poziomie low carbon economy, istotnie, analizy takie zostały podjęte w ramach [Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Małopolski Zachodniej](#) funkcjonującego wciąż jako projekt oraz np. w ramach programu [Science Meets Regions](#). W [raporcie otwarcia](#) z prac nad wdrożeniem platformy specjalizacyjnej w obszarze LifeScience zasygnalizowano i pogłębiono istotne megatrendy branżowe, istotne w kontekście terytorialnym Małopolski. Odnoszą się one zarówno do wyzwań globalizacyjnych, technologicznych jak i klimatycznych. Analogiczne analizy przewidziane są przy rozruchu kolejnych platform specjalizacyjnych.

Ponadto w ramach Inicjatywy Awangarda przeprowadzono analizę inteligentnych specjalizacji i potencjałów wszystkich stowarzyszonych regionów, która jest podstawą do dalszych prac wspierającą transformację przemysłową w regionach partnerskich IA.

Nadal będą kontynuowane działania w ramach współpracy w sieci IA i BERRY+ oraz kontynuacja rozpoczętych pracach obszarach transformacji przemysłowej. W najbliższym czasie realizowane będą przez Małopolskę badania i analizy dot. potencjału w obszarze H2 i współpracy międzynarodowej (finansowane badania ze składek członkowskich IA w ramach nowego projektu pilotażowego H2, który jest prowadzony przez Małopolskę wspólnie z Lombardią i Słowenią).

Małopolska wraz z regionami VANGUARD INITIATIVE została wybrana do projektu KE [PARTNERSHIPS FOR REGIONAL INNOVATION](#), co w efekcie również przełoży się na konkretne działania w tym obszarze.

W ramach uwag do projektu programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, dotyczących kwalifikowalności Małopolski do Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, KE podtrzymała swoje wcześniejsze stanowisko, zgodnie z którym region nie należy do najbardziej dotkniętych obszarów ze względu na negatywne skutki transformacji klimatycznej. Komisja nie akceptuje w związku z tym odrębnego Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dedykowanego Małopolsce. Jednocześnie KE dostrzega wpływ transformacji Śląska na terytorium Małopolski Zachodniej. W związku z tym KE wyraziła zgodę na udzielenie części wsparcia FST na rzecz małopolskiego programu regionalnego na podstawie TPST dla województwa śląskiego. W efekcie program regionalny dla Małopolski w ramach osi priorytetowej poświęconej celowi szczegółowemu FST będzie realizowany zgodnie z odpowiednimi założeniami TPST województwa śląskiego. Obecnie w ramach współpracy obu regionów, prowadzone są prace zmierzające do poszerzenia zakresu TPST dla Śląska o odpowiedni komponent dedykowany sprawiedliwej transformacji zachodniej Małopolski.

KRYTERIUM 7: Środki służące zacieśnieniu współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji

Wzrost znaczenia globalizacji, zapewne tylko czasowo wyhamowany ze względu na rozległe konsekwencje pandemii COVID-19, wyznacza nowe perspektywy funkcjonowania szeregu organizacji zaangażowanych w budowanie i rozwijanie systemu innowacyjności na danym terytorium. Obecnie można zaobserwować, że niemal każdy podmiot uczestniczący w powyższym procesie usiłuje zwiększyć swój poziom innowacyjności poprzez ciągły postęp technologiczny, który sam w sobie, wobec ciągłej potrzeby wykorzystywania materiałów, wiedzy czy technologii dostępnych poza granicami państw czy regionów, stanowi jeden z wyznaczników trendów globalizacyjnych. W rezultacie silne umiędzynarodowienie produkcji, badań czy opisanych w poniższym rozdziale działań mających na celu stworzenie strategicznych ram dla wzrostu innowacyjności wydaje się jednym z fundamentalnych założeń z punktu widzenia dążenia do szeroko rozumianego wzrostu gospodarek i w dalszej kolejności osiągnięcia dobrostanu ekonomicznego społeczeństw.

Województwo Małopolskie, korzystając z dostępnych form instytucjonalizacji regulujących podstawy jego aktywności w przestrzeni międzynarodowej, nieprzerwanie angażuje się w przedsięwzięcia mające na celu internacjonalizację współpracy z partnerami zagranicznymi, co sprzyja rozwojowi innowacyjności i konkurencyjności w regionie. Przyjęcie odpowiedniej optyki jest w tym wymiarze sprawą zasadniczą, biorąc pod uwagę stosunkowo niską pozycję Polski, a także poszczególnych polskich województw, w zestawieniach uwzględniających lokalny poziom innowacyjności w porównaniu z pozostałymi państwami czy regionami Europy. Najbardziej reprezentatywny dla omawianej materii indeks, czyli Europejski Ranking

Innowacyjności, plasuje Małopolskę dopiero na 170 miejscu pod względem innowacyjności spośród 241 regionów poddanych badaniu w 2021 r. Oznacza to, że w porównaniu z analogicznym rankingiem za ubiegły rok (2021) Małopolska uplasowała się 15 pozycji niżej, utrzymując jednocześnie status regionu o umiarkowanym poziomie innowacyjności.

Środki służące realizacji skutecznej współpracy w wymiarze międzyregionalnym wynikają wprost z założeń poczynionych w Regionalnej Strategii Innowacji Małopolska 2030, stanowiąc jednocześnie uzupełnienie przedstawionego w dokumencie katalogu instrumentów wspierania inteligentnych specjalizacji regionalnych. Należy zaznaczyć, że sama koncepcja inteligentnych specjalizacji, chociaż w podstawowym ujęciu odnosi się do ściśle lokalnych uwarunkowań rozwoju innowacyjności w konkretnych obszarach czy niszach, opiera się szerzej na założeniu stworzenia międzynarodowej sieci powiązań pomiędzy komplementarnymi gospodarkami regionalnymi. Jest tym samym spójna z przedstawionym powyżej rozumieniem powiązań pomiędzy globalizacją, innowacyjnością i postępem technologicznym. Zdefiniowanie i utrwalenie pozycji regionu na określonych rynkach i w globalnych łańcuchach wartości jest tym samym niezbędne celem spełnienia założeń przedstawionych w RSI 2030, gdzie problematyka działań odnoszących się do wymiaru międzynarodowego nie została ograniczona jedynie do realizacji osobnego celu, lecz uczyniono z niej jedną z głównych zasad dla tworzenia instrumentów wsparcia.

Internacjonalizacja wybranych aspektów RSI 2030 i ufundowana na tej koncepcji współpraca z partnerami zagranicznymi odbywa się w przeważającej mierze w oparciu o podejście sieciowe (*networking*), które w Małopolsce zostało zaimplementowane też przez organy administracji publicznej jako dobra praktyka służąca budowaniu relacji pomiędzy regionalnymi podmiotami odpowiedzialnymi za rozwój i wzrost innowacyjności. W formacie międzyregionalnym sieciowanie zachodzi w sposób analogiczny. Oznacza nawiązywanie i utrwalanie wzajemnych relacji w celu uzyskania konkretnych korzyści poprzez wykorzystanie efektu synergii⁴. Takie podejście, oparte na mniej lub bardziej formalnych rodzajach powiązań w ramach danej sieci, jest przy tym zgodne z rekomendacjami Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w kontekście czerpania korzyści z posiadania inteligentnych specjalizacji regionalnych⁵. W rezultacie podejście sieciowe może być rozpatrywane zarówno przez pryzmat metody służącej zwiększeniu potencjału innowacyjności danego regionu i jego partnerów, jak również ostateczny cel w dążeniu do wielowymiarowej integracji w dziedzinach powiązanych z nowoczesną gospodarką przyszłości.

Podstawowym punktem odniesienia dla małopolskich inteligentnych specjalizacji w ujęciu międzynarodowej współpracy są europejskie partnerstwa i inicjatywy skupione wokół Platformy Inteligentnych Specjalizacji ([S3 Platform](#)). Platforma wspomaga państwa i poszczególne regiony Unii Europejskiej w opracowywaniu, wdrażaniu oraz ocenianiu ich strategii badań naukowych i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji. Wśród rozmaitych usług i wsparcia oferowanego przez Platformę znajdują się również komponenty nakierowane

⁴ Fundacja Inicjatyw Obywatelskich, *Sieciowanie i współpraca z innymi podmiotami* [materiały szkoleniowe], s. 4.

⁵ *Jakie korzyści daje inteligentna specjalizacja? – Sieciowanie*, [dostęp:] <https://smart.gov.pl/pl/jakie-korzysci-daje-inteligentna-specjalizacja/partnerstwa-tematyczne>.

na szeroko pojętą integracją międzyregionalną – promocja wzajemnego uczenia się, wymiana informacji, szkolenia i w końcu zachęcanie do „łączenia się regionów” dla bardziej optymalnej implementacji różnych założeń wynikających z koncepcji inteligentnych specjalizacji.

Od 2013 r. Małopolska jest stałym członkiem i zarazem jednym z inicjatorów [Inicjatywy Awangarda](#), w której uczestniczy jako jedyny region z Polski i pierwszy z obszaru Europy Środkowo-Wschodniej. Inicjatywa Awangarda to porozumienie zrzeszające 37 europejskich regionów, których współpraca ogniskuje się na kwestiach stymulowania innowacyjności w sferze przemysłowej, a także budowie łańcuchów wartości bazujących na zidentyfikowanych w poszczególnych regionach potencjałach opartych o lokalne inteligentne specjalizacje. Pasuje się tym samym w obszarze tematycznym związanym z transformacją przemysłową (*industrial transition*) wyszczególnionym przez Platformy Inteligentnych Specjalizacji. Dołączenie do Inicjatywy Awangarda umożliwiło przedsiębiorstwom i klastrom z terenu Małopolski skorzystanie z doświadczeń regionów, które od dawna, współpracując z Komisją Europejską (KE), wypracowały skuteczne strategie i sposoby realizacji ważnych dla nich działań w sferze innowacji. Te same podmioty mają również okazję kooperowania z partnerami z regionów zaangażowanych w działania Inicjatywy Awangarda w ramach Projektów Pilotażowych i Działań Demonstracyjnych Inicjatywy, co wiąże się między innymi z budową partnerstw umożliwiających korzystanie ze środków finansowych UE. Udział w określonych pilotach oznacza również przystąpienie Małopolski do dedykowanych im partnerstw S3 w obrębie ścieżki *transformacja przemysłowa*. Są to odpowiednie: wydajne i zrównoważone przetwórstwo, biogospodarka oraz wysoka wydajność produkcji dzięki drukowi 3D. Dotychczas Województwo Małopolskie uczestniczyło w dwóch Projektach Pilotażowych IA: Biogospodarka oraz Druk 3D. Od 2022 r. będzie uczestniczyć w 4 projektach pilotażowych: Biogospodarka, Druk 3D, Wydajna i zrównoważona produkcja oraz Sztuczna Inteligencja.

Małopolska jest zaangażowana we wszystkie istotne wydarzenia natury administracyjnej (udział w spotkaniach grup roboczych, walnych zgromadzeniach członków) oraz stara się aktywizować regionalne podmioty do korzystania z narzędzi oferowanych przez Inicjatywę Awangarda, które prowadzą do internacjonalizacji i wzmocnienia ich potencjału przemysłowego w obszarach małopolskich inteligentnych specjalizacji. W 2021 r. w tym celu ogłoszony został po raz trzeci konkurs pn. „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach inteligentnych specjalizacji (Inicjatywa Awangarda)”, w którym do realizacji przyjęto dwie oferty Krakowskiego Parku Technologicznego w obszarach: Sztuczna Inteligencja i Wydajna i Zrównoważona Produkcja oraz Fundacji Inteligentna Małopolska w obszarze Wydajna i Zrównoważona Produkcja. Krakowski Park Technologiczny

W dotychczasowej historii Małopolska była zaangażowana w dwa inne projekty pilotażowe realizowane pod auspicjami Inicjatywy Awangarda, które obejmowały ścieżki tematyczne Biogospodarka oraz Druk 3D. W ramach pilotażu Druku 3D, Krakowski Park Technologiczny został w 2022 r. zaproszony do realizacji projektu pn. „Optymalizacja produkcji poprzez druk 3D - 3DoP”, którego celem jest prezentacja możliwości jakie niesie ze sobą technologia druku 3D w zakładanej w projekcie formie. Wszystkie Projekty Pilotażowe są zgodne z potrzebami małopolskiego rynku oraz posiadają wysoki potencjał komercyjny. Oznacza to, że ich

uczestnicy koncentrują się na aplikacjach na poziomie post-prototypowania z możliwością pełnego wdrożenia danej innowacji w okresie od 3 do 5 lat.

Drugą dużą siecią opartą o rozwijanie międzyregionalnych powiązań, do której Małopolska dołączyła w sierpniu 2021 r. jest [BERRY+](#). To nowe partnerstwo w dziedzinie inteligentnych specjalizacji skierowane do regionów zaangażowanych w rozwój innowacyjności. Jego inauguracja nastąpiła w listopadzie 2020 r., a zasięg geograficzny i zakres merytoryczny wciąż pozostają w fazie rozwoju. U podstaw funkcjonowania BERRY+ leży idea modernizacji przemysłowej zaangażowanych w nie regionów, a sama inicjatywa jest zarejestrowana w odpowiadającej jej tematyce Platformie Tematycznej S3. Priorytetem BERRY+ są sieciowe działania nastawione na przetwarzanie odnawialnych zasobów naturalnych i ich produktów pochodnych. Zaangażowani partnerzy wyrazili zainteresowanie wspieraniem międzyregionalnych inwestycji w obszarze nauk o życiu, zintegrowanie występujących u siebie innowacji w odpowiadające im łańcuchy wartości, a celem nadrzędnym pozostaje stworzenie i zarejestrowanie międzyregionalnego klastra.

Małopolska w kwietniu 2022 r. uruchomiła konkurs, który wyłonił podmiot odpowiedzialny za animację środowisk gospodarczych zainteresowanych przystąpieniem do inicjatywy ze strony regionu. Agenda BERRY+ ukierunkowana jest na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wspieranie technologii czystych produkcji. Małopolska, wraz z regionalnymi partnerami w postaci Fundacji Inicjatyw Innowacyjnych, Klastra LifeScience, Uniwersytetu Rolniczego oraz Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, wyselekcjonowała wstępnie cztery obszary zainteresowania, w których jest gotowa angażować się w tworzenie międzyregionalnych łańcuchów wartości. Są to: kosmetyki regeneracyjne, biogospodarka, żywność funkcjonalna oraz rolnictwo 4.0. Uczestnictwo w partnerstwie umożliwi podmiotom z Małopolski (takim jak przedsiębiorcy, jednostki naukowe, instytucje otoczenia biznesu) nawiązywanie międzynarodowych kontaktów, realizację wspólnych inicjatyw B+R, współpracę projektową, międzyregionalne inwestycje w innowacje, a także wspólny rozwój i wymianę doświadczeń w realizacji założeń strategicznych związanych ze wzrostem innowacyjności.

Inne duże sieci, w których Małopolska aktywnie realizuje swój zewnętrzny wymiar polityki innowacyjności i konkurencyjności obejmują [ERRIN](#), czyli **Europejską Sieć Regionów w zakresie Badań i Innowacji** oraz **Europejską sieć regionów wykorzystujących technologie kosmiczne NEREUS** – polegająca na budowaniu sieci współpracy w obszarze technologii kosmicznych i umożliwiająca wykorzystanie zastosowań kosmicznych celem budowania przewagi konkurencyjnej regionu.

W szerszym ujęciu, dla zróżnicowanych tematycznie inicjatyw transnarodowych i transgranicznych drugim ważnym punktem odniesienia jest finansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Europejska Współpraca Terytorialna. Ze względu na swoją specyfikę służy ona nie tylko rozwiązywaniu problemów wykraczających poza granice państw oraz wspólnemu rozwijaniu potencjału różnorodnych obszarów, ale też buduje dobre relacje międzysąsiedzkie. Województwo Małopolskie korzysta obecnie z dwóch programów o zasięgu transnarodowych: Europa Środkowa (Interreg Central Europe) i Region Morza Bałtyckiego (Interreg Baltic Sea Region) oraz programu międzyregionalnego Interreg Europe. Ze względu

na swoje położenie geograficzne, region może ponadto uczestniczyć w Programie Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska Słowacja.

Konkretne projekty realizowane przez Małopolskę i jej zagranicznych partnerów, które wchodziły w skład poszczególnych programów Interreg, oscylowały w dużej mierze wokół zagadnień i obszarów pokrewnych regionalnym inteligentnym specjalizacjom bądź zagadnień związanych bezpośrednio zagadnieniem szerzenia i promocji innowacyjności:

- Projekt [HoCare2.0](#): „Dostarczanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie opieki domowej poprzez wzmocnienie współpracy w ramach poczwórnej helisy oraz wdrażanie zasad współtworzenia w terytorialnych ekosystemach innowacji” (Interreg Europa Centralna). Realizowany od 2019 r. Celem jest rozwijanie ekosystemów z zakresu opieki nad osobami starszymi w środowisku domowym, między innymi w oparciu o innowacyjne rozwiązania IT oraz dostarczanie i wdrażanie nowoczesnych narzędzi dla opieki domowej (zdrowotnej i społecznej) w oparciu o potrzeby użytkowników końcowych i ich opiekunów. W ramach projektu zostały wspólnie zaprojektowane innowacyjne rozwiązania w tzw. laboratorium współtworzenia, następnie opracowane przez lokalne przedsiębiorstwa i wdrożone przez podmioty publiczne.
- Projekt [ITHACA](#): „Innowacje w zdrowiu i opiece dla wszystkich” (Interreg Europe) – realizowany w latach 2017-2021 projekt, którego celem było zidentyfikowanie innowacji w opiece społecznej i zdrowotnej oraz udoskonalenie polityk publicznych w tym zakresie. Partnerzy wspierali działania mające na celu budowanie i rozwijanie ekosystemów działających na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się. Efektem tych warsztatów było powstanie studiów przypadków opublikowanych jako rezultaty projektu.
- Projekt [SYMBI](#): „Symbioza przemysłowa na rzecz zrównoważonego rozwoju regionalnego i efektywnego gospodarowania zasobami w gospodarce o obiegu zamkniętym” (Interreg Europe) – realizowany w latach 2016-2021 projekt, którego celem było wspieranie polityk publicznych w dążeniu do implementacji i szerokiego zastosowania modelu gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez rozpowszechnienie symbiozy przemysłowej. Małopolska stworzyła metodologię gromadzenia danych dotyczących symbiozy przemysłowej, wykorzystania surowców wtórnych oraz gospodarki o obiegu zamkniętym na poziomie regionalnym i krajowym. Przeprowadzona została analiza porównawcza polityk publicznych w zakresie symbiozy przemysłowej i gospodarki o obiegu zamkniętym dla poszczególnych krajów Unii Europejskiej wraz z rekomendacjami, m.in. w zakresie polityki podatkowej (zniesienie podatku VAT dla produktów wykonanych z surowców wtórnych, wprowadzenie ulg podatkowych dla firm stosujących symbiozę przemysłową).
- Projekt [InnoBridge](#): „Zmniejszenie różnic w poziomie innowacyjności dzięki efektywnemu przekształcaniu wyników prac B+R w sukces komercyjny” (Interreg Europa Centralna) – realizowany w latach 2016-2021 projekt, którego celem było udoskonalenie regionalnej polityki innowacyjności w zakresie transferu i komercjalizacji wiedzy, co bezpośrednio miało przysłużyć się wsparciu inteligentnych specjalizacji regionu.

Mając na uwadze, że dotychczas Małopolska zrealizowała program pilotażowy w zakresie PPO jedynie dla domeny Nauki o życiu (Life Science), aktywność na polu współpracy międzyregionalnych została w dużej mierze ukierunkowana na obszary zaliczane do tejże domeny. Wynika to z faktu, że PPO umożliwił dogłębne poznanie rzeczywistej struktury, potencjału oraz aktorów związanych z domeną, a także ich gotowości do podejmowania działań w projektach międzynarodowych. Mapowanie szans wraz z aktywnym poszukiwaniem i pozyskiwaniem partnerów instytucjonalnych oraz z sektora przedsiębiorstw nastąpiło w sposób wzorcowy m.in. w ramach opisywanego poniżej partnerstwa BERRY+, którego cele i działania dają możliwość zaangażowania się podmiotów z takich inteligentnych specjalizacji jak Nauki o życiu, ale też Energia zrównoważona czy Chemia. Posiadana wiedza i podejście skutkowało dołączeniem przez Małopolskę do innych pokrewnych inicjatyw czy projektów, które w swojej agendzie stawiają na rozwój w podobnych dziedzinach – przykładem jest projekt ValueStreams, w ramach którego I fazy dokonane zostanie mapowanie potencjału małopolskich średnich i małych przedsiębiorstw w kontekście ich możliwej roli jako partnerów w międzyregionalnych łańcuchach wartości zaliczających się do dziedzin inteligentnej specjalizacji Nauki o życiu (Life Science). Należy jednak wspomnieć, że w RSI 2030 zawarta została szczegółowa analiza szans i potencjału danej specjalizacji w odniesieniu m.in. do włączenia w globalne łańcuchy wartości. Każda domena została prześledzona przez pryzmat jej konkurencyjności i szans rozwojowych oraz możliwego „umiędzynarodowienia, również w odniesieniu do sfery B+R. Jest to wstępna analiza, która zostanie pogłębiona kolejnymi badaniami (m.in. dalsze etapy PPO) dającymi grunt pod szerszą identyfikację możliwości związanych ze znalezieniem adekwatnych partnerstw międzynarodowych w przyszłości.

Małopolska cały czas aktywnie zachęca podmioty wchodzące w skład jej ekosystemu innowacyjności oraz przedsiębiorców do mocniejszego angażowania się w przedsięwzięcia o charakterze międzynarodowym. Działania takie podejmowane były m.in. wewnątrz pilota PPO, w którym istniał podlegający ocenie komponent przewidujący zaangażowanie określonej liczby podmiotów do wybranej inicjatywy międzynarodowej. Ważny wątek w temacie stanowi aktywność regionu w odniesieniu do Inicjatywy Awangarda (IA), gdzie cyklicznie organizowany jest konkurs na animowanie działań wzmacniających potencjał małopolskich podmiotów w obszarach inteligentnych specjalizacji. Umożliwia to docelowo małopolskim przedsiębiorcom uczestniczenie w programach pilotażowych IA takich jak Druk 3D, Energia Zrównoważona czy Sztuczna Inteligencja. Środki finansowe na ten cel przeznaczane są bezpośrednio przez Zarząd Województwa Małopolskiego z własnego budżetu (w 2022 r. jest to 195 tys. zł.). W regionie odbywają się także regularnie wydarzenia, które mają na celu zachęcić małopolskich przedstawicieli nauki czy biznesu do większej aktywności na polu międzynarodowym, czego przykładem w ostatnim czasie jest np. [Regionalna Konferencja Inicjatywy Awangarda](#) o tematyce [wodorowej](#), a w wymiarze cyklicznym m.in. Małopolski Festiwal Innowacji. Władze Województwa wspierają również przedsiębiorców w postaci finansowania udziału przedsiębiorstw w spotkaniach branżowych i targach skupiających się na promowaniu wymiany wiedzy i technologii w obszarze inteligentnych specjalizacji (np. [Power UP 2](#), [Power UP 3](#): np. [Targi wyrobów przemysłowych w Niemczech – Hannover Messe](#), [Taegi technologii informatycznych – Gitex](#)) oraz [krajowych](#), umożliwiających internacjonalizację.

Ważnym uzupełnieniem długofalowych działań strategicznych i sieciujących obliczonych na ekspansję małopolskich inteligentnych specjalizacji w Europie są również cykliczne inicjatywy,

które są przez Małopolskę organizowane bądź współorganizowane z kluczowymi partnerami w regionie. Współpraca z lokalnymi instytucjami otoczenia biznesu, takimi jak Klaster LifeScience czy też Krakowski Park Technologiczny, ma swoje odzwierciedlenie w rosnącej liczbie wydarzeń zbieżnych z innowacyjnym profilem województwa.

Wśród wartych odnotowania projektów Klastra LifeScience znajduje się m.in. [ProBio Małopolska 2.0](#), który skierowany jest do sektora małych i średnich przedsiębiorstw skorelowanych pod względem obszaru działalności z regionalną inteligencją specjalizacją *Nauki o życiu*. Druga edycja zapoczątkowanego w 2016 r. projektu skupiła się na budowaniu kompetencji w zakresie międzynarodowego funkcjonowania przedsiębiorstw, wsparcia ich udziału w globalnym targach i wydarzeniach branżowych czy pomocy w tworzeniu międzynarodowych sieci współpracy gospodarczo-naukowej. Równie istotnym z perspektywy przepływu wiedzy pomiędzy profesjonalistami, fanami i użytkowników technologii oraz innowacji dla zdrowia i jakości życia jest odbywające się jesienią każdego roku forum [LifeScience OpenSpace](#). W maju, 2022 roku Klaster LifeScience Kraków dołączył też do międzynarodowej rodziny EIT Health jako nowy EIT Health Regional Innovation Scheme Hub w Polsce. W ramach działalności LifeScience Kraków EIT Health Hub'u klaster będzie angażować się w eksplorację lokalnej społeczności start-upów, organizować wydarzenia dla interesariuszy, warsztaty i szkolenia dla studentów i przedsiębiorców oraz promować szerokie portfolio instrumentów oferowanych przez EIT Health. Z kolei wyróżniającym się wydarzeniem związanym bezpośrednio z inteligentną specjalizacją *Przemysły kreatywne i czasu wolnego* jest [Digital Dragons](#) i powiązania z nim konferencja tematyczna. To stałe miejsce spotkań dla osób zainteresowanych branżą gier komputerowych i powiązanych z nimi technologii o renomie wykraczającej poza granice naszego kraju. Wydarzenie to odbywa się z inicjatywy Krakowskiego Parku Technologicznego, który w 2022 r. uzyskał również status Europejskiego Hubu Innowacji Cyfrowych i będzie realizował projekt hub4industry. Jego jest zwiększenie świadomości MŚP na temat zmian w przemyśle, stymulowanie popytu na Przemysł 4.0, szkolenie kadr Przemysłu 4.0, wsparcie wybranych firm poprzez usługi Test before Invest.

W 2022 r. Małopolska gościła u siebie również jedno z serii wydarzeń w ramach projektu [Science Meets Regions](#), który jest nową inicjatywą Komisji Europejskiej obliczoną na wzmocnienie i rozwój polityki regionalnej opartej na faktach na szczeblu lokalnym i regionalnym. Wniosek aplikacyjny Małopolski dotyczył organizacji wydarzenia powiązanego tematycznie z Europejskim Zielonym Ładem, jednym z sześciu priorytetowych obszarów wyszczególnionych przez Komisję. W maju 2022 r. w Krakowie odbyła się dwudniowa konferencja „A circular economy – from theory to practice”, której celem było przybliżenie problematyki gospodarki o obiegu zamkniętym oraz sieciowanie i edukacja interesariuszy ze środowiska biznesu, nauki, społeczeństwa obywatelskiego oraz administracji publicznej. Wydarzenie zostało podzielone na część konferencyjną i warsztatową. Ustalenia zebrane i zmapowane podczas prac grup warsztatowych stanowią aktualną bazę potrzeb i pomysłów na rozwój przemysłu wykorzystującego rozwiązania gospodarki o obiegu zamkniętym. Jednocześnie jest to materiał przekrojowy, który dzięki zaangażowaniu aktorów z tzw. poczwórnej helisy agreguje wiedzę i przemyślenia wszystkich grup posiadających istotne interesy w związku z rozwojem tego sektora. Wyniki prac to również materiał analityczny potrzebny pod stworzenie planowanej na najbliższą przyszłość strategii województwa małopolskiego, która dotyczy omawianej tematyki. Z raportem powstałym po wydarzeniu można zapoznać się pod [poniższym linkiem](#).